

Realizace opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí JPD pro Cíl 3 hl. m. Prahy pro období 2004 - 2006

Kateřina Čapáková

Bakalářská práce
2006

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina ČAPÁKOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Realizace opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí JPD pro Cíl 3 hl. m. Prahy pro období 2004 - 2006**

Zásady pro vypracování:

- 1. Charakteristika strukturálních fondů s důrazem na Evropský sociální fond.**
- 2. Popis Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3, jeho aktivit, opatření a finančních podpor.**
- 3. Specifikace projektů v rámci opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí.**
- 4. Shrnutí získaných poznatků, jejich vyhodnocení a návrhy pro budoucnost.**

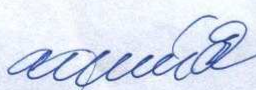
Rozsah práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

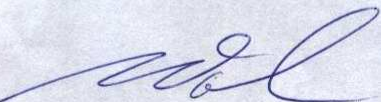
1. **KOUŘILOVÁ, J. Programové dokumenty pro region soudržnosti hl. m. Prahy. Praha: Oeconomica. 1. vydání. 2004. 82 stran. ISBN 80-245-0735-8.**
2. **LUKÁŠ, Z. Financování a programování v programovacím období 2000-2006 v České republice: vybrané problémy. Praha: Oeconomica. 1. vydání. 2004. 39 stran. ISBN 80-245-0745-5.**
3. **GROSPÍČ, J. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 4. vydání. 2004. 447 stran. ISBN 80-86473-80-5.**
4. **Webové stránky fondů Evropské Unie. Dostupné na <http://www.strukturalni-fondy.cz>.**
5. **Webové stránky Informačního serveru hlavního města Prahy. Dostupné na <http://www.praha-mesto.cz>.**

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Jana Kouřilová**
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání bakalářské práce: **13. března 2006**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2006**

Ve Zlíně dne 13. března 2006

doc. PhDr. Václav Nováček, CSc.
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce popisuje využívání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu v rámci opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí JPD 3 hl. m. Prahy. Teoretická část charakterizuje strukturální fondy, jejich principy využívání, JPD 3, jeho financování, cíle a řízení. Praktická část popisuje počty výzev, jejich výsledky, schválenou finanční podporu a čtyři konkrétní grantové projekty. Na závěr hodnotí přínos čerpání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu a jejich využití na základě získaných informací.

Klíčová slova: evropský sociální fond, JPD 3, specifické skupiny obyvatel, opatření, cíle EU, grantové projekty

ABSTRACT

This bachelor thesis describes the using of the financial resources from the European Social Fund within the context of measure Integrate specific groups at risk of social exclusion of the Single Programming Document for Objective 3 of the Prague region. The theoretical part defines the structural funds, the principles of their using, SPD 3, its funds, the aims and the management bodies. The practical part describes the number of calls, their results, the approved financial funds and four specific grant projects. The conclusion evaluates the contribution of the financial resources from the European Social Fund and their using on the basis of the gained information.

Keywords: European Social Fund, SPD 3, specific groups, measure, aims of EU, grant projects

Chci poděkovat všem, kteří přispěli cennými informacemi a poskytli mě odborné rady při zpracování této bakalářské práce, především PhDr. Janě Kouřilové. Za její ochotu a věnovaný čas.

OBSAH

ÚVOD	6
I TEORETICKÁ ČÁST	7
1 STRUKTURÁLNÍ FONDY	8
1.1 JEDNOTLIVÉ STRUKTURÁLNÍ FONDY	9
1.2 PRINCIPY VYUŽÍVÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ.....	15
2 JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 3 HL. M. PRAHA (JPD 3)	17
2.1 CHARAKTERISTIKA REGIONU SOUDRŽNOSTI HL. M. PRAHA.....	17
2.2 JPD 3	17
2.3 FINANCOVÁNÍ.....	21
2.4 ŘÍZENÍ JPD 3.....	22
2.5 GLOBÁLNÍ CÍLE A PRIORITY	23
2.6 OPATŘENÍ INTEGRACE SPECIFICKÝCH SKUPIN OBYVATELSTVA OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ.....	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 PROJEKTY FINANCOVANÉ Z JPD 3	29
3.1 PROJEKTY V RÁMCI OPATŘENÍ INTEGRACE SPECIFICKÝCH SKUPIN OBYVATELSTVA OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ	30
3.2 PROJEKT - ROZVOJ KVALITNÍCH SLUŽEB OBČANSKÝCH PORADEN PRO SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ SKUPINY OBYVATEL.....	30
3.3 PROJEKT – TRÉNINKOVÝ OBCHOD PRO OSOBY SE ZÁVAŽNOU DUŠEVNÍ PORUCHOU	34
3.4 PROJEKT - MOSTY PRO ŽENY	36
3.5 UCELENÁ PODPORA PŘI DĚTSKÉ MOZKOVÉ OBRNĚ (DMO).....	39
3.6 INTEGRACE AZYLANTŮ A CIZINCŮ NA PRACOVNÍ TRH V HL. M. PRAZE.....	41
ZÁVĚR	43
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	45
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	47
SEZNAM OBRÁZKŮ	48
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM PŘÍLOH	50

ÚVOD

Svou bakalářskou práci jsem nazvala Realizace opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí JPD pro Cíl 3 hl. m. Prahy pro období 2004 - 2006.

Toto téma jsem si vybrala záměrně, neboť mě zajímá fungování a principy využívání strukturálních fondů a přijímání pomoci z Evropské unie. V současné době je tato problematika velmi aktuální, neboť po vstupu do EU má i Česká republika možnost využívat finanční prostředky ze strukturálních fondů, které přispívají k rozvoji evropských regionů a k odstraňování rozdílů sociální a hospodářské úrovně. Jelikož se jedná o rozsáhlé téma, vybrala jsem si ze skupiny fondů ten, který je mi nejbližší, a to Evropský sociální fond.

Ovlivnilo mě také to, že již pár let pracuji v Praze, a zde si ještě více uvědomuji přítomnost lidí sociálně vyloučených ze společnosti, a tak jsem se rozhodla věnovat se ve své práci právě jim v tomto regionu. Je to oblast, která se může dotknout každého z nás. Při pohledu na žebrající slepé lidi mě mockrát napadla otázka, jestli naše společnost pomůže těm, kteří mají snahu začlenit se zpět do normálního života.

Stanovila jsem si dva základní cíle. Prvním cílem je poskytnout pohled na problematiku strukturálních fondů, tzn. vysvětlit význam a podstatu strukturálních fondů, popsat jednotlivé strukturální fondy a jejich cíle, seznámit s principy jejich využívání, a dále prezentovat Jednotný programový dokument pro Cíl 3 hl.m. Prahy, jeho financování a řízení.

Druhým cílem je představit vybrané grantové projekty financované z JPD 3, vymezit jejich obsah, zmapovat současnou situaci a průběh realizace, nahlédnout na schválené rozpočty a především analyzovat přínos pro cílové skupiny.

Strategickým cílem mé bakalářské práce je objasnit, jaký význam má pro společnost využívání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu a pokusit se navrhnout doporučení, jak je možné tento systém více zefektivnit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STRUKTURÁLNÍ FONDY

Strukturální fondy jsou jedním z nejvýznamnějších nástrojů regionální a strukturální politiky Evropské unie (dále jen EU) a jsou spravovány Evropskou komisí. Zaměřují se na snižování rozdílů v úrovni rozvoje různých regionů a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů s důrazem na hospodářskou a sociální soudržnost EU. Slouží k naplňování třech cílů, které si EU stanovila pro období 2004 – 2006:

Cíl 1 – podpora rozvoje zaostávajících regionů

Cíl 1 se zaměřuje na rozvojovou pomoc méně vyspělým regionům EU. Jsou to ta území, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru HDP EU. Tímto cílem je pokryta celá Česká republika vyjma území hl. m. Prahy. V rámci Cíle 1 je možno čerpat ze všech strukturálních fondů a příspěvek z nich může tvořit až 75 % veškerých uznatelných nákladů financovaných projektů. Důraz je zejména kladen na vybavení základní infrastrukturou či podporu investic do podnikatelských a jiných hospodářských činností.

Cíl 2 – podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací

Cíl 2 je zaměřen na podporu oblastí, které čelí strukturálním obtížím kvůli hospodářským a sociálním změnám v sektoru průmyslu a služeb. V České republice spadá pod Cíl 2 část území hl. m. Prahy, na kterém sídlí zhruba 31 % obyvatel Prahy. V rámci Cíle 2 není možno čerpat prostředky z Finančního nástroje na podporu rybolovu. Příspěvek ze strukturálních fondů může tvořit maximálně 50 % veškerých uznatelných nákladů projektu.

Cíl 3 – podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání

Záměrem Cíle 3 je rozvíjet aktivity týkající se lidských zdrojů. Jedná se zejména o pomoc členským státům přizpůsobovat a modernizovat jejich systémy vzdělávání a zaměstnanosti v oblastech, které nejsou pokryty Cílem 1. V České republice je Cílem 3 pokryto celé území hl. m. Prahy. V rámci Cíle 3 je možno čerpat pouze prostředky z Evropského sociálního fondu (dále ESF). Příspěvek z ESF může tvořit maximálně 50 % veškerých uznatelných nákladů projektů.

Základním programovým dokumentem pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je Národní rozvojový plán na léta 2004 – 2006. Na jeho základě byly s Evropskou komisí dojednány texty Rámce podpory Společenství a pěti odvozených

operačních programů pro realizaci pomoci v rámci Cíle 1 evropské regionální politiky. Pro Cíl 2 a Cíl 3 byly vyjednány Jednotné programové dokumenty pro hl. m. Praha. Ze strukturálních fondů jsou financovány i "nadnárodní" programy a aktivity, kterým se však věnují Iniciativy Společenství. [1]

Tab. 1. Alokace strukturálních operací pro Českou republiku v letech 2004 - 2006 podle oblastí (v mil. EUR). (Zdroj Evropská komise 2003)

	2004	2005	2006	2004 - 2006
Cíl 1 - regiony soudržnosti	339	485, 5	629, 8	1 454, 3
Cíl 2 - Praha	23, 3	23, 8	24, 2	71, 3
Cíl 3 - Praha	19, 2	19, 6	20	58, 8
<i>Strukturální fondy</i>	<i>381, 5</i>	<i>528, 9</i>	<i>674</i>	<i>1584, 4</i>
<i>Fond soudržnosti</i>	<i>316, 9</i>	<i>266, 1</i>	<i>362, 3</i>	<i>945, 3</i>
Interreg	21	21, 4	26, 3	68, 7
Equal	7, 6	10, 7	13, 8	32, 1
<i>Iniciativy společenství</i>	<i>28, 6</i>	<i>32, 1</i>	<i>40, 1</i>	<i>100, 8</i>
Strukturální operace celkem	727	827, 1	1 076, 3	2630, 5

1.1 Jednotlivé strukturální fondy

V současné době jsou pro podporu opatření regionální a strukturální politiky využívány čtyři strukturální fondy:

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Evropský fond regionálního rozvoje (dále jen ERDF) je jedním ze čtyř strukturálních fondů, jejichž společným cílem je snižování rozdílů v životní úrovni mezi regiony Evropské unie. Z ERDF jsou rozdělovány finanční prostředky především na plnění Cílů 1 a 2 regionální a strukturální politiky EU a dále jsou z něho financovány Iniciativy Společenství INTERREG a URBAN, jakož i inovační opatření.

Základním posláním ERDF je pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Také podporuje stabilní a trvale udržitelný rozvoj a vytváření trvale perspektivních pracovních míst.

Hlavními oblastmi politiky ERDF jsou:

- produktivní investice k vytvoření nebo zachování permanentních pracovních míst;
- investice do infrastruktury, které v regionech získávajících podporu z Cíle 1 pomáhají růstu ekonomického potenciálu, přizpůsobení strukturálním změnám a tvorbě nebo udržení trvale perspektivních pracovních míst včetně investic do infrastruktury přispívajících k založení a rozvoji transevropských sítí v oblasti dopravy, telekomunikací a energetické infrastruktury s cílem spojit centrální regiony Společenství se strukturálně znevýhodněnými regiony, jejichž zaostávání je způsobeno geografickou polohou (ostrovní, vnitrozemskou nebo periferní), a které se v regionech získávajících podporu z Cíle 1 a 2 nebo z Iniciativ Společenství, týkají diversifikace ekonomických lokalit a průmyslových oblastí procházejících úpadkem, obnovy v městských oblastech procházejících krizí, revitalizace a zlepšení dostupnosti venkovských oblastí a oblastí závislých na rybolovu; prostředky do infrastruktury tam, kde je modernizace nebo regenerace infrastruktury nezbytná pro tvorbu nebo rozvoj ekonomických aktivit vytvářejících pracovní místa, včetně infrastrukturního napojení, na kterém jsou tyto aktivity závislé;
- rozvoj endogenního potenciálu podporováním lokálního rozvoje a aktivit malého a středního podnikání:
 - podpora služeb pro podniky, zvláště v oblasti managementu, marketingu, výzkumu a služeb společných pro více podniků;
 - financování transferu technologií, včetně transferu informací a sběru informací, spolupráce mezi podniky a výzkumnými pracovišti a financování zavádění inovací v podnicích;
 - podpora přístupu podniků k úvěrům a půjčkám vytvořením příslušných finančních nástrojů;
 - přímá investiční pomoc podnikům;
 - podpora infrastruktury nezbytné pro lokální rozvoj;
 - pomoc organizačním strukturám poskytujícím služby pro vytváření nových pracovních míst, ale nejsou financovány z Evropského sociálního fondu;
- technická pomoc.

V regionech získávajících pomoc z Cíle 1 může ERDF financovat také investice pro rozvoj vzdělání a zdraví obyvatelstva, které přispívají k vyrovnávání rozdílů mezi regiony.

Finanční příspěvky ERDF mohou být poskytovány na akce podporující:

- produktivní prostředí, především růst konkurenceschopnosti malých a středních firem a zvyšování atraktivity regionů, zvláště zlepšení standardu jejich infrastruktury;
- výzkum a rozvoj technologií, především zavádění nových technologií a inovací a posilování technologických a výzkumných kapacit pro regionální rozvoj;
- rozvoj informační společnosti;
- rozvoj cestovního ruchu a investic do kultury, včetně ochrany kulturního a přírodního dědictví, s podmínkou, že budou vytvořena trvalá pracovní místa;
- ochranu a zlepšení životního prostředí, zvláště preventivní akce podporující ekonomický rozvoj, čisté a účinné využití energií a rozvoj obnovitelných energetických zdrojů;
- rovnost mezi muži a ženami v oblasti zaměstnání, jednak zakládáním firem, jednak prostřednictvím infrastruktury nebo služeb schopných sladit rodinný a pracovní život;
- nadnárodní, přeshraniční a meziregionální spolupráci k trvale udržitelnému regionálnímu a lokálnímu rozvoji.

Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond

Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (dále jen AEGGF) se dělí na dvě části, garanční a podpůrný. Garanční část tvoří okolo 95 % všech výdajů fondu a slouží v naprosté většině případů pro financování společné zemědělské politiky. Pouze nepatrná část z těchto prostředků je využita pro podporu některých opatření v rámci Cíle 2. Do strukturálních fondů patří tedy pouze podpůrná část, která však disponuje zhruba dvacetinou celkových financí fondu. Tato část se podílí na financování operací spadajících zejména pod Cíl 1 a v některých specifických případech i pod Cíl 2. EAGGF jako celek se v oblasti rozvoje venkova účastní především těchto aktivit:

- investice do zakládání a rozvoje zemědělských holdingů za účelem zvýšení konkurenceschopnosti, produktivity, kvality výrobků;

- pomoc začínajícím farmářům;
- podpora vzdělávacích programů pro pracovníky v zemědělství a lesnictví;
- podpora zemědělců při předčasném odchodu do důchodu;
- podpora zemědělství v oblastech s nepříznivými přírodními podmínkami a oblastech s přísnějším ekologickým režimem;
- podpora zemědělských aktivit zohledňujících životní prostředí a tvorbu krajiny, podpora agroturistiky;
- podpora zpracování a marketingové strategie pro zemědělské výrobky, které mají dobré předpoklady pro uplatnění na trhu;
- podpora a rozvoj lesnictví;
- podpora adaptace a rozvoje venkovských oblastí (rozvoj služeb, infrastruktury a turistiky ve venkovských oblastech, ochrana a obnova kulturního dědictví apod.);
- účast na financování Iniciativy Společenství LEADER – týká se pouze podpůrné sekce.

Finanční nástroj na podporu rybolovu

I když Finanční nástroj na podporu rybolovu (dále jen FIG) není klasickým fondem, řadí se mezi strukturální fondy. Jeho úkolem je podporovat rybářský sektor, navazující zpracovatelský průmysl a marketing pro výrobky rybářského průmyslu. Konkrétně se jedná zejména o opatření, jejichž cílem je:

- přispívat k vyváženému čerpání zdrojů v oblasti rybolovu (ochrana mořských zdrojů v pobřežních oblastech, podpora mořských kultur a chovu ryb apod.) ;
- podporovat a posilovat rozvoj a konkurenceschopnost perspektivních podniků v odvětví (obnova a modernizace rybářských lodí, rozvoj rybářských přístavů apod.);
- pomáhat při uplatnění na trhu a zvyšování přidané hodnoty výrobků rybářského průmyslu;
- přispívat k revitalizaci oblastí závislých na rybolovu;
- podporovat inovační opatření a opatření technické asistence.

Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (dále jen ESF) je nejstarším ze čtyř strukturálních fondů. Již od roku 1957 na principu společného financování podporuje aktivity členských zemí EU směřující ke zlepšení perspektiv lidí při hledání práce a získávání potřebných kvalifikací. Objemem finančních prostředků se řadí na druhé místo. Finanční prostředky z ESF pro Českou republiku na programové období 2004-2006 činí 456,98 mil. Eur. Prostředky z tohoto fondu lze použít na spolufinancování dvou cílů strukturální politiky. Hlavním posláním ESF je rozvoj a podpora aktivní politiky na trhu práce, podpora rovných příležitostí pro všechny v přístupu na trh práce se zvláštním důrazem na ty, kterým hrozí vyloučení ze společnosti (např. zdravotně postižení, etnické menšiny), podpora a zlepšování školení, vzdělávání a poradenství, podpora kvalifikované vzdělané a přizpůsobivé pracovní síly, inovací a flexibilní organizace práce, rozvoje podnikání umožňujících vytváření pracovních míst a konkrétní opatření na zlepšení přístupu žen na trh práce a jejich účasti na něm. Konkrétně je ESF orientován na tyto činnosti:

- podpora a doplňování aktivit členských států EU v oblasti sociální politiky, zvláště pokud jde o víceleté národní akční plány zaměstnanosti (rozvoj aktivní politiky na trhu práce pro boj s nezaměstnaností, zvláště dlouhodobou, podpora reintegrace, dlouhodobě nezaměstnaných nebo absentujících do trhu práce, pomoc mladým lidem při vstupu na trh práce);
- podpora rovných příležitostí na trhu práce, zejména v případě lidí na okraji společnosti;
- podpora a rozvoj vzdělávacích, postgraduálních, rekvalifikačních a poradenských programů pro zvýšení konkurenceschopnosti na trhu práce a mobility pracovních sil;
- podpora a rozvoj kvalifikované pracovní síly, tvorby pracovních míst a inovací v oblasti práce;
- podpora rovných příležitostí pro ženy a muže na trhu práce;
- rozvoj struktur a mechanismů sociální politiky (vzdělání učitelů a odborných pracovníků, snazší přístup k vzdělávacím a rekvalifikačním programům, modernizace

a zlepšení efektivnosti služeb souvisejících s trhem práce, vývoj systémů pro anticipaci vývoje nezaměstnanosti a požadavků na kvalifikace pracovní síly apod.);

- podpora informovanosti a publicity;
- podílení se na implementaci Iniciativy Společenství EQUAL (boj s diskriminací a nerovným přístupem na trhu práce);
- spolufinancování inovačních opatření (pilotní projekty, studie a výměna zkušeností a informací v oblasti sociální politiky) a technické pomoci související s přípravou, implementací, monitorováním, kontrolou a vyhodnocováním operací financovaných fondem. [2]

Orgánem zodpovědným za řízení pomoci z ESF v ČR je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dalšími partnery realizace jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, CzechInvest, Nadace rozvoje občanské společnosti, Magistrát hl. m. Prahy, úřady práce a orgány místní a regionální samosprávy.

Národní rozvojový plán popisuje, co Česká republika potřebuje, jaké jsou problémy, co je potřeba řešit, jakým způsobem a s jakými náklady. Jednotlivé oblasti jsou potom konkrétně popsány v tzv. operačních programech.

Programy, které umožňují čerpání prostředků z ESF v oblasti lidských zdrojů pro období 2004-2006 v České republice a hlavním městě Praze jsou:

- Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) ;
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3 pro Prahu (JPD3) ;
- Program Iniciativy Společenství EQUAL ;
- Společný regionální operační program (SROP), který je podporován z ESF jen částečně, jinak využívá prostředky z ERDF. [1]

Tab. 2. Vyčíslení alokovaných finančních prostředků z fondu (v mil. EUR) (Zdroj webová stránka ESF 2005)

	Podpora z EU
OP RLZ	318, 82
JPD 3	58, 8
IS EQUAL	32, 1
SROP	47, 28
ESF CELKEM	457

Finanční pomoc z ESF v oblasti lidských zdrojů motivuje k vytváření dlouhodobých rozvojových programů. Kromě toho je katalyzátorem vzniku nových přístupů při řešení problémů a realizaci projektů a podporuje využití a kombinaci různých zdrojů. Posiluje partnerství na různých úrovních a pomáhá při šíření vzdělání a znalostí v Evropě a při sdílení příkladů dobré praxe. Zajišťuje, že nejefektivnější nová řešení jsou začleněna do hlavního proudu politiky. Modernizuje politiku zaměstnanosti v členských zemích EU.

1.2 Principy využívání strukturálních fondů

Využívání strukturálních fondů vychází z několika principů.

Princip solidarity

Princip vychází ze základní filosofie celého integračního procesu.

Princip subsidiarity

V podstatě jde o to, aby jednotlivé cíle byly plněny na co nejnižší možné úrovni rozhodování, pokud je možno toto plnění na dané úrovni uspokojivě zajistit. [2]

Princip koncentrace

Princip koncentrace má zajistit, aby prostředky fondů byly využívány co nejúčelněji k realizaci předem stanovených cílů a nebyly rozměňovány na řadu drobnějších a méně významných akcí. Snahou je poskytnout nejvíce prostředků do regionů s největšími problémy, pokud možno na projekty přinášející maximální užitek.

Princip partnerství

Zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni, určenými každým členským státem pro všechny etapy přípravy a realizaci podpůrných programů. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení prostředků podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky určeny.

Princip programování

Tento princip zdůrazňuje integrovaný (víceoborový) a víceletý přístup k pomoci zaostávajícím regionům (plánovací období EU trvá 6 let). Víceletý přístup vytváří požadavky i na přípravu veřejných rozpočtů s ohledem na zajištění kontinuity spolufinancování opatření strukturálních fondů po celé plánovací období EU. Na realizaci konkrétního programu se v souladu s principem koncentrace podle potřeby podílí všechny strukturální fondy.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Tento princip v praxi znamená, že prostředky vynakládané z rozpočtu EU mají doplňovat, nikoliv nahrazovat veřejné výdaje daného státu. V praxi se na každém opatření realizovaném v rámci SF podílí jak rozpočet EU, tak i subjekt, který bude mít z realizace příslušného projektu prospěch (např.: stát, region, obec, soukromý sektor apod.). Členské státy musí poskytnout finanční informace potřebné k ověření adicionality při vytváření plánů a pak pravidelně během poskytování pomoci, přičemž nesmí v důsledku podpory ze strukturálních fondů snížit vlastní výdaje.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jde o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Před schválením projektu je vyžadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, pak následuje průběžné monitorování realizace projektu a nakonec zhodnocení skutečných přínosů projektu. Význam tohoto principu se neustále zvyšuje. [3]

2 JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 3 HL. M. PRAHA (JPD 3)

2.1 Charakteristika regionu soudržnosti hl. m. Praha

Praha se rozkládá na ploše 496 km², což je pouze 0,6 % území České republiky. Počtem 1,2 mil. obyvatel však představuje téměř 12 % obyvatel státu. Praha se skládá z 57 městských částí na úrovni NUTS s vlastními zastupitelstvy a úřady městských částí. Řada z nich vznikla postupným připojováním okolních obcí převážně venkovského typu, liší se stupněm urbanizace, hustotou obyvatelstva, kvalitou technické infrastruktury i sociálně ekonomickými podmínkami života obyvatelstva. Pouze část okrajového území Prahy je masivněji využívána, např. pro novou bytovou výstavbu nebo pro výstavbu produkčních či obslužných kapacit. Praha je z ekonomického hlediska nejvyspělejším regionem ČR.

Na úrovni NUTS vykonává 22 městských správních obvodů některé přenesené funkce ze státních úřadů. Tyto správní obvody tedy představují administrativní jednotky územního rozdělení bez výkonných orgánů. Předpokládá se, že se nebudou přímo účastnit implementace projektů. [4]

2.2 JPD 3

Jde o program, který je spolufinancován z ESF. Region hl. m. Prahy je jediným regionem soudržnosti v České republice, který nemůže čerpat prostředky v rámci cíle 1. Základním ukazatelem je HDP na obyvatele, jehož hodnota musí být nižší než je 75 % průměru EU, aby region mohl čerpat finanční prostředky v rámci tohoto cíle. [5] V roce 2001 Evropská komise rozhodla o zařazení regionu do podpory v rámci Cíle 2 a 3. Na základě usnesení vlády ČR č. 102 ze dne 23. 1. 2002 k dokončení přípravy programových dokumentů pro využívání strukturálních fondů (dále jen SF) a Fondu soudržnosti byly pro region Praha zpracovány dva jednotné programové dokumenty pro Cíl 2 a 3. JPD 3 zpracovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí v úzké spolupráci s hl. m. Prahou. Metodicky vychází z Nařízení Rady ES 1260/1999 o SF, z Nařízení Rady 1784/1999 o ESF a dalších nařízeních 1159/2000, 1685/2000, 448/2001. Obsahově dokument vychází z evropské strategie zaměstnanosti, společného zhodnocení politiky zaměstnanosti, z Memoranda

o celoživotním učení, z Národního plánu zaměstnanosti ČR z roku 1999, Národního akčního plánu zaměstnanosti 2002, Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice, Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy České republiky a ze Strategického plánu hl. m. Prahy, schváleného Zastupitelstvem hl. m. Prahy v květnu 2000.

JPD 3 zahrnuje popis a analýzu situace v oblasti lidských zdrojů na území Prahy, popisuje vazbu na české národní i evropské strategické dokumenty, vymezuje globální i specifické cíle programu a navrhuje priority a opatření, kterými je možno cílů dosáhnout. Zároveň předkládá finanční rámec, implementační strukturu programu a nástroje ke sledování dosažení stanovených cílů programu. [6]

Strategie JPD 3 byla formulována na základě provedené analýzy ekonomické a sociální situace regionu NUTS Praha v oblasti lidských zdrojů, vytipování silných, slabých stránek, příležitostí a ohrožení členěných do několika oddílů: celoživotní učení, trh práce, sociální integrace, spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou, rovné příležitosti pro ženy a muže a ekonomické prostředí pro malé a střední podniky. Problémy Prahy v oblasti lidských zdrojů lze stručně charakterizovat podle slabých stránek regionu členěných do jednotlivých oddílů:

Trh práce

- zvyšující se podíl dlouhodobě nezaměstnaných;
- nedostatečná péče o dlouhodobě nezaměstnané;
- slabé motivační prostředí k pracovnímu uplatnění některých skupin obyvatelstva;
- nedostatečné kapacity pro zajištění služeb zaměstnanosti v Praze;
- nedostatečná komunikace a spolupráce mezi subjekty zainteresovanými na trhu práce;
- bariérovost budov a dopravy neumožňuje mnoha osobám s postižením získat místo, na které mají schopnosti i kvalifikaci.

Celoživotní učení

- nedostatečná vazba vzdělávacího systému a obsahu vzdělávání na potřeby trhu práce;
- absence uceleného systému dalšího profesního vzdělávání (s výjimkou zdravotnictví);

- malá prostupnost vzdělávacího systému;
- nedostatečné vzdělávání učitelů v moderních technologiích a v používání moderních výukových metod;
- studijní programy odborných škol nedostatečně reflektují technologický vývoj;
- nedostatek kvalitních informačních systémů a jejich propojení;
- nízká mobilita studentů a učitelů, zejména v domácím prostředí;
- nízká účast sociálních partnerů na formování obsahu a na organizaci odborného a dalšího vzdělávání;
- poptávka pro terciárním vzdělávání není s ohledem na nedostatek finančních zdrojů dostatečně uspokojována;
- nedostatečné integrační programy pro příslušníky menšin;
- absence motivačního systému vícezdrojového financování dalšího vzdělávání;
- vysoké procento předčasně opouštějících vzdělávací systém, především v prvních ročnících vysokých škol a vyšších odborných škol;
- systém závěrečných zkoušek na středních školách;
- síť vyšších odborných škol byla budována nesystematicky a je nesourodá;
- vysoký výskyt bariér ve školách, učitelů nepřipravených přijmout handicapované děti do normálních škol a nedostatek školních asistentů (a nejasný zákonodárny předpis) zabraňují většině handicapovaných osob získat adekvátní kvalifikace.

Sociální integrace

- nárůst kriminality, včetně organizovaného zločinu a sociálně patologických jevů obecně (drogy, prostituce atd.);
- zhoršující se demografická struktura obyvatel;
- růst, koncentrace a sociální vylučování některých skupin obyvatelstva a jejich nedostatečná integrace (romské komunity, nepřizpůsobiví lidé, bezdomovci a nelegální přistěhovalci);
- malá spoluúčast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech;
- nízká identifikace s místním společenstvím i Prahou jako celkem;
- bezprizornost mládeže předčasně opouštějící školu;
- existence nedobrovolně vyloučených skupin občanů Prahy, žijících ve vzdálených ústavech.

Spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou

- špičkový průmysl není cílevědomě propojen s výzkumem, zejména univerzitním a výzkumná pracoviště nejsou dostatečně motivována ke spolupráci s praxí. Z toho vyplývá i zanedbatelný podíl soukromého kapitálu na financování aplikovaného výzkumu a vzdělávání pracovníků;
- nejsou budovány „clustery“ vedoucí k multiplikačním a synergickým efektům v dané oblasti (např. inovační a technologická centra, vědecké parky apod.);
- nedostatečná podpora malého a středního podnikání, které mohou absorbovat a komerčně využít výsledky výzkumu a vývoje;
- výzkum na VŠ je většinou fragmentární a není orientován na větší, tedy ucelené a v komerční sféře využitelné projekty;
- absence státní a regionální inovační politiky, politiky rozvoje lidských zdrojů a systému podpory inovačního procesu jako celku;
- kultura výzkumných pracovišť jde většinou proti komercializaci výzkumu, absence kvalifikovaných pracovníků, schopných starat se systematicky o transfer technologií;
- informační a komunikační bariéry nejenom mezi jednotlivými vědními obory, ale i mezi pracovníky vědeckých a podnikatelských subjektů;
- legislativní prostředí není dosud obecně příznivé pro rozvoj vědy a výzkumu a zavádění výsledků do praxe.

Rovné příležitosti pro muže a ženy

- přetrvávající předsudky vážící se k mateřské roli žen a jejich reprodukce ve výchově a vzdělávání;
- nízká motivace zaměstnavatelů zavádět opatření směřující k harmonizaci rodiny a práce
- přetrvávající rozdíly v úrovni odměňování mezi muži a ženami;
- slabá partnerská spolupráce neziskového sektoru, politické reprezentace a sociálních partnerů;
- tendence některých médií celou problematiku zlehčit nebo přímo vulgarizovat;
- nedostatečná kapacita, snížená finanční dostupnost a v některých případech též dojezdová dostupnost zařízení služeb péče o závislé členy rodiny;

Ekonomické prostředí pro malé a střední podniky

- nízká motivace malých a středních podniků k podporování lepších pracovních podmínek pro zaměstnance;
- nedostatečné fondy pro vlastní výzkum a rozvoj;
- vysoké provozní náklady na podnikání;
- nesnadný přístup k půjčkám;
- nedostatečná kvalita informací v oblasti průmyslu a služeb;
- nízké povědomí o nových metodách řízení. [4]

Silné stránky, ohrožení a příležitosti jsou uvedeny ve SWOT analýze v příloze č. I.

2.3 Financování

Celkový objem finančních prostředků určených na program JPD 3 pro období 2004-2006, který je složen z národní veřejné účasti a účasti Společenství, je 117,6 mil Euro. Níže jsou uvedeny tabulky, které specifikují jednotlivé výše dle priorit a opatření. [5]

Tab. 3. Objem finančních prostředků z národní účasti (v EURO)

(Zdroj JPD 3 2004)

	Centrální účast	Regionální účast	Národní veřejná účast celkem
<i>Priorita 1</i>	9 406 938	0	9 406 938
Opatření 1.1	9 406 938	0	9 406 938
<i>Priorita 2</i>	11 006 641	3 103 765	14 110 406
Opatření 2.1.	8 654 907	3 103 765	11 758 627
Opatření 2.2.	1 763 801	0	1 763 801
Opatření 2.3.	587 933	0	587 933
<i>Priorita 3</i>	13 470 166	3 579 910	17 050 076
Opatření 3. 1.	6 735 083	1 789 955	8 525 038
Opatření 3 2.	6 735 083	1 789 955	8 525 038
<i>Priorita 4</i>	14 369 254	917 022	15 286 276
Opatření 4.1.	6 114 511	0	6 114 511
Opatření 4. 2.	6 114 511	0	6 114 511
Opatření 4.3	2 140 232	917 022	3 057 254
<i>Priorita 5</i>	2 675 141	264 526	2 939 667
Opatření 5.1.	1 337 570	132 263	1 469 833
Opatření 5.2.	1 337 571	132 263	1 469 833
Národní účast celkem	50 928 140	7 865 223	58 793 363

Tab. 4. Celkový objem finančních prostředků na JPD 3 (v EURO)

(Zdroj JPD 3 2004)

	Účast Společenství ESF celkem	Národní veřejná účast celkem	Celkem
<i>Priorita 1</i>	9 406 938	9 406 938	18 813 876
Opatření 1.1	9 406 938	9 406 938	18 813 876
<i>Priorita 2</i>	14 110 406	14 110 406	28 220 812
Opatření 2.1.	11 758 672	11 758 627	23 517 344
Opatření 2.2.	1 763 801	1 763 801	3 527 602
Opatření 2.3.	587 933	587 933	1 175 866
<i>Priorita 3</i>	17 050 076	17 050 076	34 100 152
Opatření 3. 1.	8 525 038	8 525 038	17 050 076
Opatření 3. 2.	8 525 038	8 525 038	17 050 076
<i>Priorita 4</i>	15 286 276	15 286 276	30 572 552
Opatření 4.1.	6 114 511	6 114 511	12 229 022
Opatření 4. 2.	6 114 511	6 114 511	12 229 022
Opatření 4.3	3 057 254	3 057 254	6 114 508
<i>Priorita 5</i>	2 939 667	2 939 667	5 879 334
Opatření 5.1.	1 469 833	1 469 833	2 939 668
Opatření 5.2.	1 469 833	1 469 833	2 939 668
Celkem za ESF	58 793 363	58 793 363	117 586 726

2.4 Řízení JPD 3

Řízení JPD 3 probíhá podle dohodnuté implementační struktury, která zahrnuje v řídicí rovině Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR jako řídicí orgán celého JPD 3 a zprostředkující subjekty, kterými jsou pro vybraná opatření Správa služeb zaměstnanosti, hl. m. Praha a Nadace rozvoje občanské společnosti.

Řídicí orgán plně zodpovídá za správné a efektivní řízení programu a provádění pomoci z ESF, v souladu s předpisy EU a s národními zákony. Je odpovědný za evropskou integraci a přípravu na ESF, za shromažďování statistických údajů o věcném a finančním plnění JPD 3, vypracování výroční zprávy, zajištění jednotného, samostatného účetního systému užívaného subjekty, které se podílejí na řízení a provádění pomoci; zajištění správného provádění projektů financovaných v rámci pomoci, zpracování komunikační strategie a komunikačního akčního plánu pro JPD 3; vytvoření plně funkčních útvarů provádějících operativní řízení programu proškolení útvarů určených k operativnímu řízení.

Zprostředkující subjekty zajišťují odpovídající informovanost konečných uživatelů (příjemců pomoci), partnerů o možnostech financování z příslušných opatření JPD 3 a jeho propagaci.

Dalším článkem v implementační struktuře jsou koneční příjemci, u nichž se bude pomoc z ESF realizovat. Mezi ně patří Odbor sociální péče a zdravotnictví, Městské centrum sociálních služeb a prevence, odbor školství a úřad práce hl. m. Prahy. Ti budou klíčovým kontaktem pro konečné uživatele (příjemce pomoci).

Jediným platebním orgánem pro provádění pomoci ze strukturálních fondů je Ministerstvo financí ČR.

Monitorovací výbor je vytvořen na principu partnerství a sestává se ze zástupců partnerských ministerstev (včetně Ministerstva informatiky), zástupců hl. m. Prahy, pověřených zastupitelstvem hl. m. Prahy, zástupců dalších partnerů včetně sociálních, zástupců platebního orgánu a ústředního kontrolního orgánu. Jeho členy jmenuje ministr práce a sociálních věcí na základě návrhů jednotlivých orgánů a sociálních partnerů. Předsedou je vedoucí pracovník řídicího orgánu, jmenovaný ministrem práce a sociálních věcí.

Komentář: Řízení JPD 3 mi připadá složité a redistribuce finančních prostředků poměrně netransparentní. Hodnocení žádostí úředníky také zvyšuje pravděpodobnost mylných rozhodnutí, ať již způsobených jejich nedostatečnou zkušeností či nekvalifikací. Jak mi samotní koneční uživatelé potvrdili, rozhodnutí o schválení projektu je velmi závislé na „šťěstí“, která osoba bude projekt hodnotit. Jsou hodnotitelé, kteří již žadatele znají, mají s nimi zkušenosti, a tak mohou projekt hodnotit pozitivněji či naopak negativněji než jakýkoliv jiný pracovník.

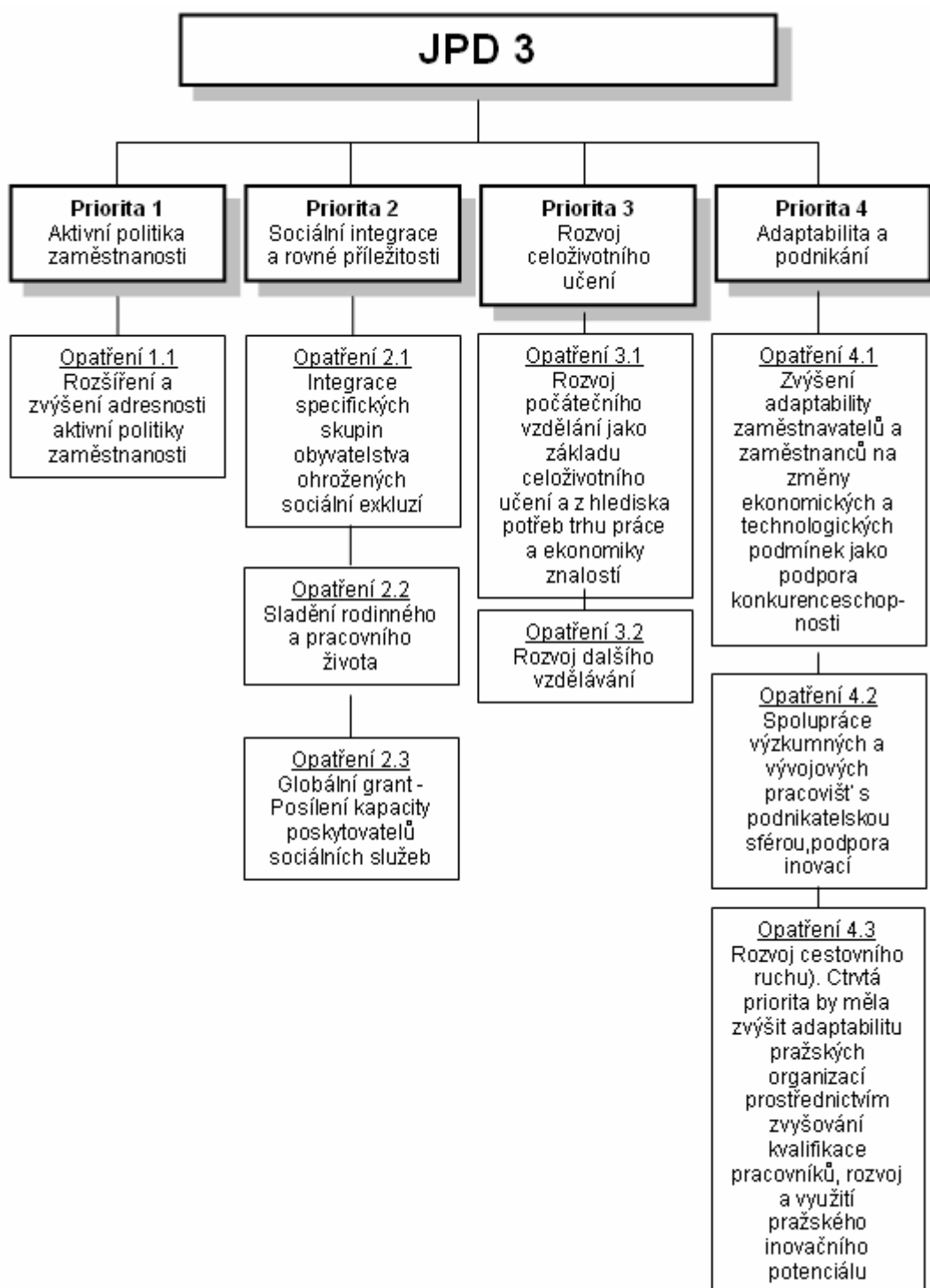
2.5 Globální cíle a priority

Globálním cílem programu je efektivní trh práce založený na kvalifikované pracovní síle, konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, využití výzkumně-vývojového potenciálu regionu a sociální integraci ohrožených. V souladu s globálním cílem byly formulovány specifické cíle za účelem podpořit rozvoj lidských zdrojů:

- rozvoj pružného trhu práce s důrazem na skupiny ohrožené na trhu práce, prevenci nezaměstnanosti, zvýšení zaměstnanosti a zamezení růstu dlouhodobé nezaměstnanosti;

- sociální začleňování znevýhodněných skupin a rozvoj institucí a kvality služeb zaměřených na sociální integraci a poskytování stejných příležitostí na trhu práce pro ženy a muže;
- rozvoj systému celoživotního učení, který bude připravovat kvalifikovanou a flexibilní
- pracovní sílu schopnou aplikovat princip udržitelného rozvoje;
- zvýšení adaptability pražských organizací prostřednictvím zvyšování kvalifikace pracovníků, rozvoje a využití pražského inovačního potenciálu. [4]

Tyto specifické cíle JPD 3 se stávají na úrovni priorit jejich globálními cíli. Priority a opatření JPD3 Praha jsou stanoveny takto:

Obr. 1 Priority a opatření JPD 3 (Zdroj JPD 3 2004)

2.6 Opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí

Opatření bylo odvozeno od slabých stránek hl. m. Prahy a je zaměřeno na pomoc skupinám a jednotlivcům ohrožených sociální exkluzí a na vyrovnání šancí pro všechny, kteří chtějí kvalitně participovat na životě společnosti. Přispívá ke zlepšení přístupu znevýhodněných osob k sociálním službám, poskytovaných v souladu s moderními metodami sociální práce založenými na kvalitě a partnerském přístupu k uživatelům služeb. Současně zlepšuje přístup ohrožených skupin ke vzdělávání a poradenství, a tím zvyšuje i možnost jejich uplatnění na trhu práce a jejich následnou sociální integraci.

Záměry opatření jsou naplňovány zejména rozvojem sociálních služeb založených na individuálním přístupu ke klientům, rozvojem kvality těchto služeb a s tím souvisejícím rozvojem vzdělávání pracovníků působících v oblasti sociální ochrany, dále i získáváním a šířením potřebných informací. Preferují se zejména komplexní projekty.

Lze identifikovat různé specifické skupiny, které byly v rámci projektů vytipované například mladí lidé, kteří vyrostli v ústavních zařízeních. Analýzy dokazují, že většina z nich není schopná následné sociální integrace do společnosti a stává se hlavními adepty na začlenění do nějaké skupiny sociálně vyloučených. Z toho důvodu jsou velmi prospěšné kvalitní sociální služby zaměřené na ohrožené rodiny a děti, jejichž cílem je předejít svěřením do ústavní péče, stejně jako služby a projekty podporující adaptabilitu mladých lidí propuštěných z ústavních zařízení.

Komplexní pomoc osobám bez přístřeší v Praze představuje další cílovou oblast. Dříve byly poskytované služby zaměřeny hlavně na pomoc v zimním období, tedy zajištění noclehu a jídla, nicméně nyní dochází k navázání partnerské spolupráce mezi subjekty pomáhajícími bezdomovcům a služby jsou komplexního charakteru a více se zaměřují na pomoc k reintegraci do běžného života.

Další velkou výzvou je rozvoj sociálních služeb a podpora rozvoje organizací, které tyto služby poskytují, se záměrem změnit stávající systém sociálních služeb. To vede také k účinnějšímu poskytování služeb k doprovodným opatřením. K efektivnímu a dostatečnému zajištění sociálních služeb v Praze dále napomáhá vzdělávání v oblasti komunitního plánování a v oblasti kvality a dostupnosti služeb. Poté, co jsou zadavatelé sociálních služeb vyškoleni v komunitním plánování, zapojují se do rozhodovacího proce-

su širokou veřejnost, uživatele a poskytovatele sociálních služeb, zástupce městských částí apod.

V neposlední řadě se počítá s vytvořením vyškolených pracovníků poskytujících sociální služby. Je vytvořen systém odborného vzdělávání všech skupin zaměstnanců za účelem zvýšení kvalifikace jak pracovníků poskytujících přímé služby tak vedoucích pracovníků, aby docházelo ke zvýšení efektivity a dostupnosti těchto služeb. Systém vzdělávání je rozvíjen a realizován ve spolupráci s odbornými organizacemi a s městskými částmi hl. m. Prahy, které pak mohou aplikovat systém i ve svých zařízeních. [4]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PROJEKTY FINANCOVANÉ Z JPD 3

V rámci čtyř opatření JPD 3, která má hl. město Praha na starosti, byla uzavřena tři kola výzev.

V prvním kole bylo podpořeno celkem 64 projektů, žadatelé u jednoho z nich ale nakonec od záměru upustili a nedošlo k podpisu smlouvy o poskytnutí finanční podpory. Projekty z prvního kola výzev jsou realizovány ve velké většině od 1. září 2005.

Ve druhém kole byla podpora schválena pro 113 projektů, s příjemci podpory proběhla během listopadu a prosince jednání o uzavření smluv. Start projektů jako takových ve většině případů proběhl 1. ledna 2006.

Třetí kolo výzev mělo netradičně dva rozdílné termíny pro ukončení příjmu žádostí. Opatření 2.1 (Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí) uzavřelo příjem už 6. ledna, pro všechny tři ostatní opatření JPD 3 v gesci Magistrátu pak byl konečným termínem pro předložení 17. února 2006. Ve třetím kole, které bylo vyhlášeno 25. října 2005, bylo předloženo 79 žádostí o finanční podporu z JPD 3 a celkem je požadováno téměř 484 milionů Kč. K rozdělení je připraveno 277,7 mil. Kč a v případě, že dostatečný počet žádostí splní všechny stanovené podmínky a bude rozdělena celá částka, nebude již do konce tohoto programového období, to je do konce roku 2006, vyhlášena žádná další výzva. Žádosti jsou nyní podrobovány několikastupňovému procesu hodnocení, jehož konečné výsledky je možné očekávat nejdříve v květnu tohoto roku. [7]

Tab. 5. Přehled schválených projektů (Zdroj webové stránky Informačního serveru hl. m. Prahy 2006)

Opatření	Počet projektů - 1. výzva	Schválená podpora celkem (v mil. Kč)	Počet projektů - 2. výzva	Schválená podpora celkem (v mil. Kč)
Opatření 2. 1.	19	120,2	36	190,5
Opatření 3. 1.	24	145,5	31	154,4
Opatření 3. 2.	15	98,6	30	151,8
Opatření 4. 3.	6	24,4	16	49,5
Celkem	64	388,7	113	546,2

Komentář: Při pohledu na celkový objem finančních prostředků určených na opatření 2. 1., který je 23, 5 mil. EUR a schválenou podporu ze dvou kol výzev, ve výši 310, 7 mil. Kč, což je dle kurzu ke dni 2. 5. 2006 přibližně 11 mil. EU, mě napadá otázka, jak je možné,

že schválená podpora je sotva poloviční k celkovému objemu? Proč nebyla vyšší, zvláště když jsme již za druhou třetinou programového období? Možná to souvisí s administrativní náročností při vypracování žádosti a následného monitorování projektu nebo je to nedostatkem informací? Přikláníla bych se ke zjednodušení administrativy, i když na druhou stranu mi tento požadavek nepřipadá z pohledu EU reálný. Určitě bych se tedy alespoň zaměřila na oblast, kterou ovlivnit můžeme, a to zvýšení publicity podporující čerpání finančních prostředků z ESF, a to např. formou „elektronické či papírové vizitky“, která by byla distribuována potenciálním příjemcům. Stručně by objasňovala a vysvětlovala fungování a principy SF. Dále také ústní formou, uspořádáním přednášek na dané téma. Tak by se tahle neznámá oblast více představila veřejnosti a dostala se do povědomí společnosti.

3.1 Projekty v rámci Opatření Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí

V rámci opatření je v současné době realizováno 55 projektů, které jsou uvedeny v příloze č. II. Ty zahrnují celoživotní vzdělávání pracovníků, vzdělávání k zajištění rozvoje kvality služeb (včetně naplňování standardů kvality), transformace rezidenčních služeb, podporu manažerských dovedností vedoucích pracovníků a lidem drogově závislým, matkám s dětmi, ženám poznamenaných domácím násilím a dále zajišťují například začleňování duševně nemocných lidí do běžných denních situací jako je například nákup v obchodě.

Část opatření je řešena komplexními projekty Odboru sociální péče a zdravotnictví Magistrátu hl. m. Prahy a Městského centra sociálních služeb a prevence a část opatření je realizována výzvami k předkládání projektů z úrovně odboru fondů EU Magistrátu hl. m. Prahy. Projekty v rámci výzev mohou předkládat: hl.m. Praha, organizace zřizované orgány veřejné správy, městské části, nestátní neziskové organizace, vzdělávací instituce. [8]

3.2 Projekt - Rozvoj kvalitních služeb občanských poraden pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel

Žadatel: Asociace občanských poraden

Partner: Farní Charita Holešovice, Občanská poradna Praha, Proxima Sociale, Remedium Praha, Společnou cestou, o.s., Starokatolická církev v ČR

Rozpočet: 6 552 906 Kč [7]

Asociace občanských poraden je nestátní nezisková organizace působící na celém území České republiky. Zastřešuje a sdružuje občanské poradny a poskytuje jim služby, které přispívají ke zvyšování kvality služeb občanských poraden.

Od 1. prosince 2005 realizuje Asociace občanských poraden projekt „Rozvoj kvalitních služeb občanských poraden pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel“, který je zaměřen na zlepšení kvality služeb občanských poraden v Praze. Šest pražských občanských poraden nyní poskytuje bezplatné, veřejně dostupné odborné sociálně-právní poradenství lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální či životní situaci. Poradenství je charakteristické způsobem práce s klientem, jeho zplnomocňováním a komplexním přístupem ke klientovi a jeho situaci.

Díky tomuto novému dvouletému projektu budou poradny také lépe schopny poskytovat poradenství sociálně znevýhodněným občanům, kteří mohou být ohroženi sociálním vyloučením. Mezi tyto občany jsou, z pohledu EU, řazeni například mladí lidé se závislostmi, duševně postižení, tělesně postižení, matky s dětmi bez přístřeší a další.

Cílem projektu je vytvoření šesti nástavbových modulů, aktualizace informační databáze a zlepšení přístupu k informační databázi. Šest modulů bude zpracováno k předem určené skupině obyvatel ohrožené sociálním vyloučením, a to pro duševně nemocné, zdravotně postižené, mladé lidi ohrožené závislostmi, mladé lidi s kumulovanými handicapami, matky s dětmi bez přístřeší a lidmi s dluhy. Skupina lidí s dluhy je v České republice novinkou, zařazení této skupiny bylo provedeno podle vzoru Velké Británie.

V první fázi byla provedena kontrola kvality služeb, ve druhé fázi byly zjištěny aktuální potřeby pracovníků občanských poraden prostřednictvím rozhovorů tzv. focus group, kde hodnotili projevy a problémy v různých situacích s cílovými skupinami a ve třetí byly zjištěny potřeby klientů prostřednictvím přímého pozorování a následné distribuce dotazníků mezi nimi. Na základě získaných informací každá poradna vypracuje a bude se i nadále starat o jeden modul, který bude obsahovat psychologický profil cílové skupiny, metody a návody komunikace s nimi. Třicet poradců bude povinně vyškoleny ve všech modulech, pro ostatní je to bráno jako nástavbové studium dle vlastní vůle.

Druhým cílem je aktualizace databáze, což je soubor vybraných zákonů a informací v oblasti poradenství. Do databáze by měly být zapracovány informace sociálně-právního

charakteru (pracovní právo, bydlení, sociální dávky, sociální péče), doplněny o příklady z praxe a specifikovány nejčastější problémy dané skupiny. Garanty jsou právníci, odborníci a specialisté, kteří s asociací pracují externě.

Třetím cílem je vylepšení přístupu k databázi, což by mělo být provedeno jejím zavedením na server a možnosti vyhledávání dle indexu, čili pouze dle informací k dané sociální skupině. Nyní je databáze vedena pouze ve Wordu a ve větší míře je distribuována papírově, poštou.

Na začátku projektu dojde k ověření kvality práce poraden. Ke konci projektu proběhne ověření kvality služeb poskytovaných občanskými poradnami. Kontrola bude vnitřní, prováděna supervisorem a externí, v délce dvou dnů, zde se bude jednat zejména o kontrolu dokumentace např. dokument o postoupení školení.

Výsledky prokáží úspěšnost začleňování nastavbových poradenských přístupů a nastavbového vzdělávání.

Projekt trvá od prosince 2005 do listopadu 2007. Harmonogram činností je po změně dle zkušeností a odůvodnění v monitorovací zprávě následující:

Tab. 6. Harmonogram činností (Zdroj vlastní)

Období	Činnost
prosinec 2005 – duben 2006	určení potřeb pracovníků občanských poraden v nástavbových poradenských přístupech
prosinec 2005 – duben 2006	stanovení specifických potřeb klientů
březen - červenec 2006	vypracování šesti nástavbových poradenských modulů
květen - srpen 2006	tvorba informačních databází
červenec - srpen 2006	vytvoření školících modulů v nástavbových poradenských přístupech
srpen 2006	školení školitelů v nástavbových poradenských přístupech
srpen 2006	pilotní vyškolení poradců
září - listopad 2006	úprava obsahu školení poradců ve specializovaných poradenských přístupech
prosinec 2006 - leden 2007	nastavení intenzity vzdělávání a vlastní vzdělávání
prosinec 2006 - únor 2007, resp. březen - duben 2007	výběr a školení kontrolního a podpůrného týmu
duben - květen 2007	aktualizace systému řízení kvality
únor - listopad 2007	nástavbové občanské poradenství ověřováno z hlediska systému řízení kvality
říjen 2006 - listopad 2007	testování a zavádění nástavbových poradenských přístupů do občanských poraden
po celou dobu	zajišťování projektu
po celou dobu	řízení a monitorování projektu

Mezi uskutečněné aktivity patří:

prosinec 2005 - sepisování smluv s partnery; administrativní a přípravné práce; plánování realizace projektu;

leden 2006 - příprava na kontroly (zajišťování kontrolorů); školení poraden o kontrolách; kontroly kvality služeb poskytovaných pražskými poradnami; školení nových kontrolorů; schůzka analyticko-informační skupiny.

únor 2006 - pokračování kontrol v poradnách; zajišťování podpory pro poradny, které o ni požádaly; určování potřeb pracovníků OP vzhledem ke specifickým skupinám obyvatel – nejprve bylo navrženo použití dotazníků, po diskusi však byla zvolena forma tzv. focus group; zjišťování potřeb klientů OP formou dotazníků; konečná verze dotazníku rozeslána poradnám k distribuci; focus group; 2 schůzky analyticko-informační skupiny k dotazníku a o tom, jak by měly vypadat nově vytvářené informační databáze.

březen 2006 - focus group. [9]

Schválený rozpočet je 6 552 906 Kč. Asi 70 % rozpočtu bude použito na osobní náklady, zbylých 30 % na cestovné, zařízení, vybavení a nákup služeb.

Problémem při realizaci projektu je získávání podpisu a informací (jméno a bydliště) osob, kterým byly poskytnuty služby poraden. Ti chtějí zůstat v anonymitě, ale asociace potřebuje tyto informace pro monitorovací list jako důkaz o uskutečnění svých aktivit.

Komentář: Tento požadavek na poskytnutí osobních informací se mi jeví jako těžko plnitelný. Jak můžeme chtít po lidech, kteří chtějí zůstat v anonymitě při řešení svých problémů tyhle informace? Obávám se, že v těchto sporných případech může hrozit riziko nečestného jednání ze strany konečného uživatele při snaze uspět při kontrole.

Projekt se zavázal k poskytnutí služeb až 2 500 klientům a vyškolení všech poradců působících v Praze, a to ve všech šesti modelech.

Komentář: V současné době se projekt teprve realizuje, takže o jeho výsledcích můžeme zatím pouze spekulovat a doufat v naplnění všech cílů.

3.3 Projekt – Tréninkový obchod pro osoby se závažnou duševní poruchou

Žadatel: ESET - HELP, občanské sdružení

Partner: ESET, Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s.r.o.

Rozpočet: 2 485 660 [7]

Občanské sdružení ESET – HELP je nestátní neziskovou organizací založenou v roce 1995. Jejím posláním je usilovat o zvýšení kvality života lidí trpících psychickými potížemi. Hlavními cílovými skupinami jsou lidé s dlouhodobým duševním onemocněním, uživatelé návykových látek a lidé s duální diagnózou.

Cílem projektu bylo vytvoření a zprovoznění tréninkového obchodu, který umožňuje rehabilitaci osobám se závažnou duševní poruchou v pracovní a sociální oblasti. Obchod byl nazván Galerie Vážka, a to proto, že symbolizuje nejen křehkost a krásu zboží (originální ruční výrobky – šperky, keramika), které se zde prodávají. Může též symbolizovat i křehkost lidské psychiky, která se může v určitém okamžiku vychýlit ze své rovnováhy a způsobit vznik duševního onemocnění.

Cílovou skupinou jsou dlouhodobě duševně nemocní lidé z celé Prahy, zejména s onemocněním schizofrenie, těžší afektivní poruchou, těžší poruchou osobnosti nebo duševní diagnózou, odborná veřejnost a organizace pracující v oblasti péče o duševní zdraví. Osoby, které jsou takto postižené, ztrácejí díky dlouhodobé léčbě běžné pracovní návyky a v případě, že nepobírají plný invalidní důchod, patří velmi často mezi dlouhodobě nezaměstnané. V důsledku duševního onemocnění se těmto lidem mění zaběhlý způsob života a často trpí sociální izolací, jsou ohroženi exkluzí, stigmatizací, pracovní diskriminací a vyloučením z pracovního trhu a hrozí celkové vyloučení této skupiny obyvatel ze společnosti. Obecným cílem, ke kterému projekt směřuje, je pomoci klientům, aby dosáhli zlepšení zdravotního stavu, zlepšení kvality života, zvýšení soběstačnosti a úspěšného opětovného zapojení se do společnosti na všech úrovních. V širším měřítku usiluje o změnu postavení dlouhodobě duševně nemocných ve společnosti a o celkové narovnání příležitostí mezi duševně nemocnými lidmi a ostatními členy společnosti.

V oblasti pracovní diskriminace a vyloučení z pracovního trhu poskytuje obchod tréninková pracovní místa pro 11 klientů ročně. Vzniklo tak prostředí, kde je možné propojit rehabilitaci v pracovní oblasti a rehabilitaci v oblasti interpersonálních vztahů a prostředí. Obchod je přirozeným neformálním prostorem, kde našli duševně nemocní lidé prostředí k nácviku komunikace a navazování přirozených vztahů s okolím. Součástí obchodu je informační koutek, kde zájemci získají základní informace o problematice duševního onemocnění, léčbě a rehabilitačních programech poskytovaných dalšími organizacemi. Konkrétními činnostmi osob v obchodě je prodej, práce za pokladnou a doplňování zboží. [10] Obchod byl slavnostně otevřen dne 30.3. 2006 ve 14.00 hod., nachází se na Brandlově ulici 1641 v Praze 4.

Obr. 2. Tréninkový obchod (Zdroj vlastní)

Problémem při realizaci projektu byl nedostatek finančních prostředků, ke kterému došlo opomenutím odvodů mezd ve finančním rozpočtu, a tak z tohoto důvodu došlo ke krácení mezd a úvazků před uzavřením smlouvy. Odstranění těchto problémů proběhlo díky snížení prokazatelných nákladů na minimum.

Kvalitativní hodnocení bude probíhat pomocí pravidelných schůzek všech zaměstnanců, předkladatele a socioterapeuta s klientem. Na kvalitu plnění cílů projektu bude mít velký vliv i externí a interní supervize, která zajistí spokojenost pracovníků se službami. To, jestli je služba úspěšná, bude zjišťováno též pomocí kvantitativních ukazatelů to je počet zájemců o službu, počet přímých uživatelů služby, počet uživatelů služby, kteří se po půl roce po ukončení rehabilitace uplatnili na volném trhu práce, přechodném zaměstnávání nebo podporovaném zaměstnání, počet nepřímých uživatelů služby, průměrný počet návštěvníků obchodu, výše tržeb a tím i soběstačnost tréninkového obchodu.

Komentář: Myšlenka tohoto projektu se mi velmi líbila, neboť se jedná o nenucenou a příjemnou formu začlenění duševně nemocných lidí do společnosti, kteří ještě navíc najdou uplatnění na trhu práce.

3.4 Projekt - Mosty pro ženy

Žadatel: proFem, konzultační středisko pro ženské projekty

Partner: Acorus, občanské sdružení

Rozpočet: 4 050 000 Kč [7]

ProFem je obecně prospěšná společnost, která se zaměřuje na poskytování poradenských služeb a konzultací ženským projektům a organizacím. V oblasti ženských lidských práv se

věnuje politickému lobbyingu, mezinárodnímu networkingu a vydávání publikací. Společnost byla založena dne 2. 6. 1999 a sídlí na Praze 2.

Modelový pilotní vzdělávací projekt je určen pro ženy, které jsou poznamenány násilím a je zaměřen na předrekvalifikační školení pro ženy-oběti násilí za účelem získání základních schopností pro pracovní trh, integraci a posílení vzdělávání a sociálně-psychologickou průpravu. Tato skupina nebyla dosud dostatečně identifikována jako znevýhodněná a ohrožená sociální exkluzí. Násilí na ženách v jeho formách domácího násilí a obchodování se ženami vykazuje znaky dlouhodobosti a oběti ze společnosti vylučuje. Ty se pak vyznačují výrazně nízkým sebevědomím, ztrátou napojení na aktivní společnost a ekonomickou chudobou, kterou s nimi sdílejí i jejich děti. Běžné rekvalifikační specializované kurzy specifika této skupiny nereflktují.

V plánu je realizace tří bloků tzv. předrekvalifikačních školení. První dva dvouměsíční celodenní před-rekvalifikační kurzy jsou určeny specificky vyčleněné skupině násilím postižených žen, třetí kurz je plánován s rozšířením na ženy, které žijí v určité formě společenské izolace. Kurzy doprovází intenzivní psychologické poradenství. Součástí jsou motivační a posilující techniky, doprovodné akce a úvod do informačních technologií. Během dvou let jeho průběhu se budou opakovat dvouměsíční kurzy celkem třikrát. První je naplánován na květen a červen 2006, druhý proběhne v měsících říjnu a listopadu 2006 a třetí by měl následovat v březnu a dubnu 2007. Kurzy se budou konat v Praze a jsou celodenního charakteru. Během výuky bude zajištěno hlídání předškolních dětí účastnic, které se zúčastní i stravování.

Obsahem kurzů jsou dvě základní části:

1. Psychosociální - zaměřená na posílení účastnic:

- motivační modul - sem patří tzv. sebepoznávací a psychosociální modul. Seberozvojové dny a průběžná psychoterapeutická podpora dopomůže k vytvoření kontraktu a interakci ve skupině. Patří sem pravidla skupinového setkávání a vytvoření pozitivních vztahů ve skupině a motivace k práci;
- sebepoznávací modul - povede k ventilaci osobního stresu, posílení sebevědomí. Patří sem „Já a skupina“, což je poznání silných a slabých stránek osobnosti, vytvoření náhledu ve vztahu k pracovnímu zařazení, poznání svých individuálních bloků a zájmů a vytvoření vlastního akčního plánu;

- psychosociální modul - obsahuje části komunikace a individuální vzorce komunikace, nácvik efektivního jednání, sebe prezentace a sebe prosazování, manipulace a kontramaniplulace, faktory ovlivňující rozhodování a nácvik modelových situací;
- seberozvojové dny - vždy poslední den v týdnu zahrnují relaxaci, aktivní trávení volného času, cvičení a péče o sebe;
- psychoterapeutická podpora - znamená psychologické poradenství a ke konci kurzu i podporu při hledání zaměstnání či dalších rekvalifikací.

2. Informační – zde se se účastnice kromě smysluplných informací z oblasti zaměstnanosti naučí zacházet s internetem jako zdrojem informací. Součástí školící části jsou i přednášky k různým aspektům na trhu práce, rodičovské podpoře a právní situace žen na trhu práce.

Nábor účastnic je individuální. Pořadatelky vycházejí ze zkušeností, že ženy mohou mít kromě společných zážitků s násilím naprosto rozdílné vzdělání a osobní podmínky. Při vyhledávání budoucích účastnic spolupracují se sociálními zařízeními – azylovými domy, ženskými a charitativními organizacemi, poradnami, odbory sociální péče při městských částech v Praze a ve Středočeském kraji a úřady práce. Zájem je i o spolupráci s Policií ČR, městskou policií a zdravotnickými zařízeními, na která se ženy obracejí.

Dne 25.11.2005 uspořádaly organizace proFem o.p.s a Acorus o.s. konferenci s mezinárodní účastí, na níž seznámily veřejnost s projektem. O dlouhodobé zkušenosti při začleňování žen zaživších násilí na trh práce se s účastnicemi/účastničky konference podělily Jenny Holder a Josie Bannerman z kanadské Victorie. Obě jsou dlouholeté spolupracovnice projektu Bridges for Women, který pomáhá těmto ženám již 18 let. Prezentace výsledků tohoto projektu, ale i zmínka o problémech, které jsou s násilím jako takovým nutně spojeny, přivedla účastnice/íky k živé diskusi. Ukázalo se, že cíle pražského projektu Mosty pro ženy a kanadské iniciativy Bridges for Women se do značné míry kryjí. Obě strany se dohodly, že budou i nadále spolupracovat, jelikož výměna zkušeností v této oblasti nemá v Evropě zatím žádné velké možnosti.

Dne 23. 12. 2005 začal nábor budoucích účastnic pro první 2-měsíční kurz konaný v květnu a červnu 2006 v Praze. [11]

Komentář: Na tomto projektu se mi líbilo, že organizace uspořádala konferenci s mezinárodní účastí, což se nakonec ukázalo jako velmi prospěšné. Organizace tak může spolupracovat se zahraniční iniciativou a předávat si získané poznatky a metody.

3.5 Ucelená podpora při dětské mozkové obrně (DMO)

Žadatel: Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně (SDMO)

Partner: CEA-Czech Epilepsy Association - SPOLEČNOST "E", Akademická poradna pro osoby se zdravotním postižením při Technické univerzitě v Liberci

Rozpočet: 9 440 000 Kč [7]

Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně (SDMO) existuje od roku 1991. Jejím posláním je zkvalitňování života lidí s dětskou mozkovou obrnou (DMO). Jejimi členy se mohou stát lidé s dětskou mozkovou obrnou, členové jejich rodin, odborníci specializovaní v některé z oblastí DMO a všichni občané, kteří chtějí být aktivní v naplňování poslání SDMO a jeho cílů.

Hlavním cílem projektu bylo zřízení střediska pro ucelenou rehabilitaci při DMO. Má vytvořit podmínky pro ucelenou podporu mládeže a dospělých s dětskou mozkovou obrnou, kteří žijí, pracují nebo studují v Praze. Termín ucelená rehabilitace vyjadřuje celostní přístup k osobnosti člověka se zdravotním postižením v její biopsychosociální jednotě. Přestože se ucelená rehabilitace stala v poslední době velice frekventovaným termínem, jenž má při jednání organizací zdravotně postižených s reprezentanty vlády veškerou medializovanou podporu, na současném poskytování roztržitěné a z pohledu klienta s postižením neucelené péče se nic podstatného nemění. Respektováním specifík DMO a respektováním individuálního přístupu při maximální spolupráci odborného týmu v rámci jediného pracoviště zajišťují, že služby poskytované Střediskem budou ucelenou rehabilitaci poskytovat opravdově, nikoli pouze formálně.

Dílními cíli je zvýšení osobních dovedností a předpokladů pro zaměstnatelnost osob s DMO, zvýšení kritického prahu psychické zranitelnosti, zlepšení nebo alespoň udržení stávajícího fyzického stavu osob s DMO, poskytovat poradenství a psychologickou podporu v obtížných životních situacích, se kterými se osoby s DMO v běžném životě typicky setkávají (např. nežádoucí pozornost, nedůvěra ke schopnostem postiženého apod.). Sou-

běžným cílem je zlepšení postoje zaměstnavatelů k osobám s DMO jako nezbytného faktoru pro vyústění hlavních cílů opatření.

Cílovou skupinou jsou osoby znevýhodněné při vstupu na trh práce z důvodu zdravotního a duševního postižení. Volba cílové skupiny je určena zaměřením činnosti SDMO. V průběhu let se pracovníkům SDMO dostávalo množství dokladů o potřebách a problémech lidí s DMO. Ty mají dva hlavní zdroje: první vyplývá ze specifík postižení DMO, druhý ze společenských podmínek a společenské atmosféry u nás. Druhý naznačený zdroj problémů formujících potřeby lidí s DMO zahrnuje nejen obecnou veřejnost, ale také odborníky a úředníky, kteří lidem s DMO poskytují své služby nebo se z titulu své profese musí lidem s DMO věnovat - u zástupců těchto profesí je porozumění, plynoucí ze znalosti problematiky DMO, a ochota adekvátního jednání spíše jen výjimkou než pravidlem.

Obě skupiny problémů řeší ucelená práce s klienty, realizovaná individuální i skupinovou formou a pokrývající jejich sociální, psychologickou i zdravotní stránku. Poskytované služby mají podpořit celou osobnost klienta podle individuálních potřeb a pomoci mu optimálně rozvíjet jeho dovednosti a schopnosti.

Informační kampaň zaměřená na klienty, spolu se sociálním programem, řeší mezery ve znalosti cílové skupiny ohledně zaměstnaneckých práv (včetně specifík pro handikepované) a povinností OSVČ a nezkušenost při hledání zaměstnání, zvládnání pohovorů a psaní životopisů.

Job klub umožňuje výměnu vzájemných zkušeností a zvýšení sebedůvěry, dovedností komunikace, spolupráce a zručnosti.

Tvorba individuálního plánu a individuální práce umožňuje vyjasnění zájmů klienta, zvyšuje jejich realističnost a nastavuje plán aktivit k jejich naplnění tak, aby se zapojil do soustavné smysluplné činnosti směřující k získání skutečného placeného zaměstnání.

Zlepšení některých psychických aspektů potřebných k zaměstnání (např. pozornost, paměť) usnadní biofeedback trénink, což je psychologická metoda na biologickém základě.

Zdravotní rehabilitace přispívá ke zdravotní pohodě, úlevě od bolestí, zlepšení nebo alespoň nezhoršování hybnosti a tím i k samostatnosti a zaměstnatelnosti.

Informační kampaň zaměřená na zaměstnavatele připravuje půdu osobám s DMO pro jejich vlastní snahu o nalezení pracovního uplatnění a zmenšení závislosti na pomoci

ze strany společnosti. Informuje zaměstnavatele o možnostech podpory ze strany státu, snaží se o odstranění předsudků, zpřehledňuje legislativu a poskytuje poradenství. Vše, co lze poskytnout, aby byli ochotni prvek zaměstnávání handicapovaných zavést. Tam, kde lze očekávat významné zlepšení uplatnitelnosti, financuje Středisko rekvalifikaci klienta. Psychologická terapie a poradenství pomáhá klientovi vyrovnat se např. s projevy okolí či s nedostatkem sebevědomí. Klinický psycholog s terapeutickým výcvikem vede klienta k uvědomění si vlastní hodnoty a formulování vlastních potřeb. Pomáhá mu s nácvikem asertivity, případně vede skupinovou psychoterapii. Spolu se sociálním pracovníkem pomáhá individuálně řešit případné konflikty na pracovišti. Ve všech podpůrných aktivitách je kladen důraz na následnou samostatnost klienta. [12]

Komentář: Na projektu oceňuji jeho ucelenost. Středisko, kde se zvyšují osobní dovednosti a předpoklady pro zaměstnanost nemocných, nabízí možnost zlepšení jejich fyzického stavu, psychologickou podporu nejen pro nemocné, ale i například pro členy jejich rodin a zlepšení postoje zaměstnavatelů k osobám s DMO.

3.6 Integrace azylantů a cizinců na pracovní trh v hl. m. Praze

Žadatel: Poradna pro integraci

Partner: Fakulta sociálně ekonomická, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Rozpočet: 1 408 000 Kč [7]

Poradna pro integraci je občanské sdružení, jehož cílem je pomoci při adaptaci a posléze integraci uprchlíků a ostatních cizinců do nového prostředí, s konečným cílem prevence negativních jevů, provázejících uprchlictví, zejména rasismu a xenofobie. Projekt je realizován od září 2005 a je spolufinancován EU a ESF, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hl. m. Prahy (JPD 3). Projekt je zaměřen na podporu vytváření nových příležitostí ke vstupu na trh práce pro azylanty a cizince, kteří jsou aktuálně nezaměstnaní, registrovaní v evidenci úřadu práce s trvalým bydlištěm v Praze a rozvoje jejich základních dovedností a kompetencí potřebných pro hledání pracovních příležitostí a ucházení se o pracovní místo.

Hlavním cílem projektu je vytvořit v Praze odpovídající podpůrný program a poradenskou síť zaměřenou na specifické problémy cílové skupiny při vstupu na trh práce. Posílit pozice cizinců azylantů při vstupu na trh práce, zvýšit jejich zaměstnanost, snížit riziko sociálního vyloučení této skupiny.

Mezi nabízené aktivity patří nabídka speciálního individuálního poradenství, jehož cílem je zlepšit orientaci klienta na lokálním trhu práce. Klient bude mít možnost využívat individuální konzultace s pracovníkem poradny a bude mu vypracován individuální plán. Dále nabídka tréninkového programu, který má za cíl zlepšit dovednosti, schopnosti a kompetence nutné pro aktivní a úspěšné vyhledávání pracovních příležitostí. Tréninkové bloky budou realizovány od června 2006 pod vedením lektorů Fakulty sociálně ekonomické Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [13]

Komentář: Projekty tohoto rázu považuji za důležité nejen z pohledu snížení rizika sociálního vyloučení této skupiny, ale i z důvodu bezpečnosti obyvatel žijících v blízkosti těchto osob.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se věnovala čerpání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu, který dává České republice po vstupu do Evropské unie výraznou možnost rozvoje oblasti lidských zdrojů, což vede ke kvalifikované pracovní síle, a tak zvýšení konkurenceschopnosti ČR.

V první teoretické části jsem vytyčila tři cíle regionální politiky, charakterizovala jednotlivé strukturální fondy se zaměřením na ESF, principy jejich využívání, JPD 3, jeho financování, řízení, cíle a opatření se zaměřením na opatření Intergrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí. Alarmující je nízké čerpání finančních prostředků, což může mít do budoucna nepříznivý dopad na získání budoucí podpory z EU. To může být způsobeno administrativní náročností, nedostatkem publicity nebo informovanosti případných možných příjemců. Čerpání těchto financí je velmi prospěšné a dobré, neboť vede k rozvoji kvalifikované pracovní síly, tvorbě nových pracovních míst, zvýšení vzdělání odborných pracovníků a rozvoji vzdělávacích systémů. V oblasti pomoci skupinám a jednotlivcům ohrožených sociální exkluzí čerpání přispívá ke zlepšení přístupu k sociálním službám, vzdělání, poradenství a tím zvyšuje možnost jejich uplatnění na trhu práce. Záměry opatření jsou naplňovány zejména rozvojem sociálních služeb založených na individuálním přístupu ke klientům, rozvojem kvality těchto služeb a s tím souvisejícím rozvojem vzdělávání pracovníků působících v oblasti sociální ochrany.

Ve druhé praktické části jsem se zabývala některými grantovými projekty realizovanými od roku 2004. Popisuji zde jejich obsah, realizaci, schválené rozpočty a přínos pro cílové skupiny. Projekty se převážně člení na dvě oblasti, a to podporu vzdělávacích informačních systémů, rozvoj poskytování kvalitních služeb, vzdělávání těchto odborníků a na projekty zaměřené na realizaci konkrétního způsobu pomoci cílovým skupinám. Čerpání finančních prostředků a informace o průběhu projektu by měly být transparentní, ale dle mých zkušeností je tomu jinak. Při získávání potřebných informací jsem se ve většině případů setkala s neochotou konečných uživatelů ke spolupráci. Důvodem jejich odmítavého postoje byl převážně strach z možnosti okopírování jejich know-how na tvorbu a obsah projektů.

Získané poznatky a zkušenosti z průběhu psaní této práce mi vnukly několik myšlenek na vytvoření doporučení vedoucí k zefektivnění systému čerpání, a to:

- zjednodušení administrativy spojené s tvorbou žádostí o finanční podporu a s realizací celého projektu;
- zvýšení vzdělání a kvalifikace projektových manažerů, a to nejen formou přednášek a seminářů, ale i dlouhodobých kurzů, což by vedlo k lepšímu naplánování projektů a tím i účinnějšímu využití finančních prostředků;
- zvýšení publicity o běžících projektech a povědomí celé společnosti o pomoci EU při financování projektů, která je pro ČR přínosem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Evropský sociální fond*. [online]. [cit. 2006-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=6>>.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 3. vyd. Praha: IFEC s. r. o 2001. ISBN 80-86412-08-3
- [3] *Strukturální fondy*. [online]. [cit. 2006-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://strukturalnifondy.cz/cms/modules.php?op=modload&name=PostWrap&file=index&pag=./html/fondy.html>>.
- [4] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR VE SPOLUPRÁCI S HLAVNÍM MĚSTEM PRAHOU. *Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha*. 8. verze. Praha 2004
- [5] *Evropský sociální fond*. [online]. [cit. 2006-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=216>>.
- [6] KOUŘILOVÁ, Jana. *Programové dokumenty pro region soudržnosti hl. m. Prahy*. 1. vyd. Praha: Oeconomica 2004. ISBN 80-245-0735-8
- [7] *Informační server pražské radnice*. [online]. [cit. 2006-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.prahamesto.cz/\(byxzipj4511kcd345gfttulnn\)/default.aspx?ido=6312&sh=-1831026789](http://www.prahamesto.cz/(byxzipj4511kcd345gfttulnn)/default.aspx?ido=6312&sh=-1831026789)>.
- [8] *Informační server pražské radnice*. [online]. [cit. 2006-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.prahamesto.cz/\(byxzipj4511kcd345gfttulnn\)/zdroj.aspx?typ=2&Id=6116&sh=2041785880#opatření_2.1_integrace_specifických_skupin_obyvatelstva_ohrožených_sociální_exkluzí](http://www.prahamesto.cz/(byxzipj4511kcd345gfttulnn)/zdroj.aspx?typ=2&Id=6116&sh=2041785880#opatření_2.1_integrace_specifických_skupin_obyvatelstva_ohrožených_sociální_exkluzí)>.
- [9] *Asociace občanských poraden*. [online]. [cit. 2006-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.obcanske-poradny.cz/index.htm>>.
- [10] *Občanské sdružení Eset help*. [online]. [cit. 2006-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.esethelp.cz/>>.

-
- [11] *Profem, o. p. s.* [online]. [cit. 2006-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.profem.cz/index.php?rubrika=74>>.
- [12] *Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně.* [online]. [cit. 2006-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://dmoinfo.cz/>>.
- [13] *Poradna pro integraci.* [online]. [cit. 2006-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.p-p-i.cz/czech/index.htm>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

JPD	Jednotný programový dokument
hl. m. Praha	Hlavní město Praha
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
AEGGF	Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
FIFG	Finanční nástroj na podporu rybolovu
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
JPD 3	Jednotný programový dokument pro Cíl 3 pro Prahu
SROP	Společný regionální operační program
ČR	Česká republika
SF	Strukturální fondy
ES	Evropské společenství
OP	Občanské poradny
DMO	Dětská mozková obrna
SDMO	Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně
OSVČ	Osoby samostatně výdělečně činné
SPD	Single Programming Document
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
o. s.	Občanské sdružení
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Priority a opatření JPD 3 (Zdroj JPD 3 2004)</i>	25
<i>Obr. 2. Tréninkový obchod (Zdroj vlastní)</i>	36

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Alokace strukturálních operací pro Českou republiku v letech 2004 - 2006 podle oblastí (v mil. EUR). (Zdroj Evropská komise 2003)</i>	<i>9</i>
<i>Tab. 2. Vyčíslení alokovaných finančních prostředků z fondu (v mil. EUR) (Zdroj webové stránky ESF 2005)</i>	<i>15</i>
<i>Tab. 3. Objem finančních prostředků z národní účasti (v EURO) (Zdroj JPD 3 2004)</i>	<i>21</i>
<i>Tab. 4. Celkový objem finančních prostředků na JPD 3 (v EURO) (Zdroj JPD 3 2004)</i>	<i>22</i>
<i>Tab. 5. Přehled schválených projektů (Zdroj webové stránky Informačního serveru hl. m. Prahy 2006)</i>	<i>29</i>
<i>Tab. 6. Harmonogram činností (Zdroj vlastní)</i>	<i>33</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PI SWOT analýza

PII Seznam grantových projektů

PŘÍLOHA P I: SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

Celoživotní učení:

- relativně vysoká úroveň školního vzdělání (zvláště vyšší střední školy) a kvalifikace pracovní síly;
- rovnoměrně rozmístěná a dobře přístupná síť škol a výukových a školících zařízení s odpovídající kapacitou;
- dobrá úroveň spolupráce mezi univerzitami;
- mechanismus certifikací pro univerzitní studijní programy;
- existence zákonných norem pro počáteční vzdělávání;
- velký počet institucí pro další vzdělávání a školení se širokou škálou školících programů;
- rozvoj terciárního vzdělávání – institucionální i programová diverzifikace.

Trh práce:

- vysoce kvalifikovaná pracovní síla;
- relativně nízká nezaměstnanost v regionu Praha;
- rozmanitý trh práce;
- vysoká koncentrace zaměstnanců a zaměstnavatelů užívajících nové metody;
- organizace práce;
- vybudovaný systém úřadů práce;
- vyšší průměrná mzda (vyšší rozdíl mezi sociálními dávkami a průměrnou mzdou přispívá k vyšší motivaci k práci).

Sociální integrace:

- relativně silná sociální stabilita a značné zastoupení střední třídy;
- vyvážená sociální struktura v místních komunitách;

- vysoká koncentrace nevládních organizací v sociální sféře;
- životní úroveň nad průměrem ČR;
- obnovování duchovní atmosféry otevřeného města přijímajícího impulsy z různých kultur a směrů.

Spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou:

- vybudovaná síť vzdělávacích a výzkumných kapacit;
- tradiční spolupráce mezi výzkumnými pracovišti a velkými průmyslovými podniky;
- kvalitní výzkumné a vědecké týmy schopné uspět v mezinárodní konkurenci;
- velký počet studentů řádného a doktorského studia zapojených do vědeckých projektů a velký počet mladých vědeckých pracovníků;
- existence zárodku sítě institucí podporujících rozvoj inovací.

Rovné příležitosti pro ženy a muže

- relativně vysoká ekonomická aktivita žen;
- vysoký podíl žen orientovaných na kariéru a žen ve vedoucích funkcích;
- de jure zaručená rovnost příležitostí pro muže a ženy;
- řada opatření a politik je již uvedena do praxe;
- stoupající zájem veřejnosti o tuto problematiku;
- relativně rozsáhlá základna ženských organizací pokrývající široké spektrum problémů týkajících se (mimo jiné) žen a disponující informacemi, zkušenostmi a lidskými zdroji.

Ekonomické prostředí pro malé a střední podniky

- existence relativně silného sektoru malých a středních podniků;
- rychlé přizpůsobení firem požadavkům trhu;
- schopnost a kapacita školení v nových výrobních technologiích a technikách;
- zájem firmy na investování do informačních technologií a výzkumu a rozvoje.

SLABÉ STRÁNKY

Celoživotní učení

- nedostatečná vazba vzdělávacího systému a obsahu vzdělávání na potřeby trhu práce;
- absence uceleného systému dalšího profesního vzdělávání (s výjimkou zdravotnictví);
- malá prostupnost vzdělávacího systému;
- nedostatečné vzdělávání učitelů v moderních technologiích a v používání moderních výukových metod;
- studijní programy odborných škol nedostatečně reflektují technologický vývoj;
- nedostatek kvalitních informačních systémů a jejich propojení;
- nízká mobilita studentů a učitelů, zejména v domácím prostředí;
- nízká účast sociálních partnerů na formování obsahu a na organizaci odborného a dalšího vzdělávání;
- poptávka pro terciárním vzdělávání není s ohledem na nedostatek finančních zdrojů dostatečně uspokojována;
- nedostatečné integrační programy pro příslušníky menšin;
- absence motivačního systému vícezdrojového financování dalšího vzdělávání;
- vysoké procento předčasně opouštějících vzdělávací systém, především v prvních ročnících vysokých škol a vyšších odborných škol;
- systém závěrečných zkoušek na středních školách;
- síť vyšších odborných škol byla budována nesystematicky a je nesourodá;
- vysoký výskyt bariér ve školách, učitelů nepřipravených přijmout handicapované děti do normálních škol a nedostatek školních asistentů (a nejasný zákonodárny předpis) zabraňují většině handicapovaných osob získat adekvátní kvalifikace.

Trh práce

- zvyšující se podíl dlouhodobě nezaměstnaných;
- nedostatečná péče o dlouhodobě nezaměstnané;
- slabé motivační prostředí k pracovnímu uplatnění některých skupin obyvatelstva;
- nedostatečné kapacity pro zajištění služeb zaměstnanosti v Praze;
- nedostatečná komunikace a spolupráce mezi subjekty zainteresovanými na trhu práce;
- bariérovost budov a dopravy neumožňuje mnoha osobám s postižením získat místo, na které mají schopnosti i kvalifikaci.

Sociální integrace

- nárůst kriminality, včetně organizovaného zločinu a sociálně patologických jevů obecně (drogy, prostituce atd.);
- zhoršující se demografická struktura obyvatel;
- růst, koncentrace a sociální vylučování některých skupin obyvatelstva a jejich nedostatečná integrace (romské komunity, nepřizpůsobiví lidé, bezdomovci a nelegální přistěhovalci);
- malá spoluúčast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech;
- nízká identifikace s místním společenstvím i Prahou jako celkem;
- bezprizornost mládeže předčasně opouštějící školu;
- existence nedobrovolně vyloučených skupin občanů Prahy, žijících ve vzdálených ústavech.

Spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou

- špičkový průmysl není cílevědomě propojen s výzkumem, zejména univerzitním a výzkumná pracoviště nejsou dostatečně motivována ke spolupráci s praxí. Z toho vyplývá i zanedbatelný podíl soukromého kapitálu na financování aplikovaného výzkumu a vzdělávání pracovníků;

- nejsou budovány „clustery“ vedoucí k multiplikačním a synergickým efektům v dané oblasti (např. inovační a technologická centra, vědecké parky apod.);
- nedostatečná podpora malého a středního podnikání, které mohou absorbovat a komerčně využít výsledky výzkumu a vývoje;
- výzkum na vysoké školy je většinou fragmentární a není orientován na větší, tedy ucelené a v komerční sféře využitelné projekty;
- absence státní a regionální inovační politiky, politiky rozvoje lidských zdrojů a systému podpory inovačního procesu jako celku;
- kultura výzkumných pracovišť jde většinou proti komercionalizaci výzkumu, absence kvalifikovaných pracovníků, schopných starat se systematicky o transfer technologií;
- informační a komunikační bariéry nejenom mezi jednotlivými vědními obory, ale i mezi pracovníky vědeckých a podnikatelských subjektů;
- legislativní prostředí není dosud obecně příznivé pro rozvoj vědy a výzkumu a zavádění výsledků do praxe.

Rovné příležitosti pro ženy a muže

- přetrvávající předsudky vážící se k mateřské roli žen a jejich reprodukce ve výchově a vzdělávání;
- nízká motivace zaměstnavatelů zavádět opatření směřující k harmonizaci rodiny a práce;
- přetrvávající rozdíly v úrovni odměňování mezi muži a ženami;
- slabá partnerská spolupráce neziskového sektoru, politické reprezentace a sociálních partnerů;
- tendence některých médií celou problematiku zlehčit nebo přímo bulvarizovat;
- nedostatečná kapacita, snížená finanční dostupnost a v některých případech též dojezdová dostupnost zařízení služeb péče o závislé členy rodiny.

Ekonomické prostředí pro malé a střední podniky

- nízká motivace malých a středních podniků k podporování lepších pracovních podmínek pro zaměstnance;
- nedostatečné fondy pro vlastní výzkum a rozvoj;
- vysoké provozní náklady na podnikání;
- nesnadný přístup k půjčkám;
- nedostatečná kvalita informací v oblasti průmyslu a služeb;
- nízké povědomí o nových metodách řízení.

PŘÍLEŽITOSTI

Celoživotní učení

- rozvoj vzdělávacích programů reagujících na požadavky trhu práce;
- vzdělávání učitelů, lektorů, vedoucích pracovníků a dalších odborných pracovníků vzdělávacích institucí;
- rozšíření přístupu k terciárnímu vzdělávání;
- systematické ověřování kvality programů dalšího vzdělávání a certifikace výsledků;
- využití škol jako polyfunkčních center vzdělanosti pro další vzdělávání obyvatel;
- optimalizace sítě škol v Praze a sousedním regionu;
- co nejširší propojení aktivit všech partnerů participujících na vzdělávání: orgánů státní správy a samosprávy, škol a ostatních vzdělávacích institucí, žáků a studentů, rodičů, sociálních partnerů;
- rozšiřování přístupu ke vzdělávání a aktivačních možností pro občany se speciálními potřebami, skupiny znevýhodněné a ohrožené marginalizací a sociální exkluzí;
- uplatnění vícezdrojového financování;
- vytvoření poradensko-informačního střediska pro další profesní a odborné vzdělávání;
- alternativní vzdělávání dospělých obyvatel ústavů sociální péče.

Trh práce

- využití vysoké kvalifikace, vzdělanosti a flexibility pracovní síly;
- komplexní přístup k dlouhodobě nezaměstnaným;
- zaměření na absolventy škol a mládež předčasně opouštějící školu;
- realizace celoživotního učení pro zajištění maximálního rozvoje každého jedince a odpovídající změny struktury, obsahu a forem počátečního a dalšího vzdělávání.
- co nejširší propojení aktivit všech partnerů působících na trhu práce;
- rozšíření zaměstnanosti v oblasti poskytování sociálních služeb;
- posílení programů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména pro občany ze znevýhodněných skupin;
- diferencovaný přístup k různým znevýhodněným skupinám.

Sociální integrace

- zachování sociální promíšenosti ve většině obytných částí města;
- péče o skupiny ohrožené sociální exkluzí;
- snížení kriminality prostřednictvím výchovy, osvěty, nabídky zájmových činností zlepšení služeb sociální péče;
- zhodnocení multikulturní tradice Prahy;
- deinstitucionalizace a diversifikace služeb sociální péče, návrat původních obyvatel Prahy z mimopražských ústavů sociální péče.

Spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou

- vytváření příznivého inovačního prostředí a zejména podmínek pro transfer technologií;
- rozvíjející se mezinárodní spolupráce a členství v EU;
- podpora aplikovaného i průmyslového výzkumu a vývoje;
- zvýšení motivace studentů, doktorandů a mladých vědeckých pracovníků;

- zvýšení atraktivnosti zaměstnání v pražských výzkumných institucích pro vysoce kvalifikované pracovníky zejména ze států bývalého sovětského bloku;
- větší zapojení soukromého kapitálu;
- nové možnosti podpory výzkumu a vývoje v souvislosti s novým zákonem o podpoře výzkumu a vývoje a s připravovaným Národním programem výzkumu;
- vytvoření optimální rovnováhy ve financování základního výzkumu ve vztahu k ostatním výzkumným a vývojovým činnostem.

Rovné příležitosti pro ženy a muže

- podpora programů zaměřených na rovnost příležitostí pro ženy a muže;
- osvěta mezi zaměstnavateli, médii;
- rozvoj sociálních služeb jako příležitost pro rozšíření pracovního uplatnění žen.

Ekonomické prostředí pro malé a střední podniky

- nové systémy výroby a řízení vývoje v oblasti lidských zdrojů;
- implementace dalšího odborného vzdělávání pracovníků;
- vývoj informačních a komunikačních technologií;
- vývoj technologií šetrných k životnímu prostředí.

HROZBY

Celoživotní učení

- pokračující nedostatečná provázanost mezi soustavou povolání a soustavou oborů vzdělávání při modernizaci vzdělávací soustavy i celkově nedostatečné vazby mezi vzděláním a trhem práce;
- nedostatečná motivace učitelů zapojit se do rozvojových programů, měnit své zvyky, zvyšovat svojí kvalifikaci;
- nedostatek finančních prostředků na rozvoj moderních vzdělávacích programů a absence systémového přístupu k financování dalšího vzdělávání;
- pomalá transformace vzdělávacího systému;

- přetrvávání absence kontroly kvality dalšího vzdělávání a nedostatečné úrovně poradenských a informačních systémů;
- malá možnost integrovaného vzdělávání žáků a studentů s postiženími, způsobující nedostatek sociálních zkušeností pro další život;
- nedostatečná spolupráce orgánů města a městských částí v dalším vzdělávání;
- neodpovídající spolupráce mezi službami zaměstnanosti, vzdělávacími zařízeními a zaměstnavateli.

Trh práce

- neúčinnost opatření pro dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené a obtížně přizpůsobitelné občany;
- prakticky nekontrolovatelný příliv pracovníků ze zahraničí;
- podcenění potřeby odpovídajícího personálního a technického zajištění služeb zaměstnanosti;
- neúčinnost sankcí vůči zaměstnavatelům, kteří neplní povinnou kvótu zaměstnávání zdravotně postižených.

Sociální integrace

- stále se zvyšující koncentrace obtížně přizpůsobitelných občanů a jejich následné vylučování na okraj společnosti;
- sociální degradace pražských sídlišť;
- narůstající podíl obyvatelstva v poproduktivním věku;
- růst kriminality a šíření drogových závislostí;
- existující xenofobní postoje a projevy rasismu u části obyvatel Prahy;
- růst počtu osob závislých na sociálních dávkách;
- další ztráta zájmu občanů o věci veřejné, nedojde-li ke spolupráci mezi městskou (místní) správou a občany;

- často pouze deklarovaný a nikoli v praxi skutečně uplatňovaný trend deinstitucionalizace vede k prohloubení sociálního vyloučení některých ohrožených skupin obyvatelstva;
- nedostatečný rozvoj terénních služeb.

Spolupráce výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou

- nevyužívání místní kapacity výzkumu a vývoje zahraničními investory;
- odchod kvalifikovaných pracovníků z vysokých škol a výzkumných ústavů do zahraničí;
- pokračování nárůstu výdajů na základní výzkum na úkor aplikovaného výzkumu, průmyslovému výzkumu a vývoji;
- stále se zvyšující náklady a požadavky na výzkum bez odpovídajícího nárůstu finanční podpory výzkumu a vývoje (vyjádřené jako podíl HDP) z veřejných i soukromých zdrojů;
- přetrvávání potíží s transferem technologií z Prahy do jiných regionů ČR;
- nekonceptnost ve využívání státní a regionální podpory inovačního procesu;
- konkurence ostatních regionů, které budou schopny nabídnout zejména mladým vědeckým pracovníkům lepší podmínky;
- upřednostnění krátkodobých cílů rozvoje;
- nedostatek kvalifikovaných řídicích pracovníků schopných chápat inovační proces jako celek.

Rovné příležitosti pro ženy a muže

- velká setrvačnost v reprodukci stereotypů a bariér;
- pozitivní diskriminace a metoda „gender mainstreamingu“ mohou narážet na kritiku a odpor;
- některá opatření na zmírnění diskriminace mohou paradoxně ještě posilovat stereotypy vedoucí k této diskriminaci.

Ekonomické prostředí pro malé a střední podniky

- nedostatečné propojení mezi vzděláváním a systémem dalšího vzdělávání, celoživotního vzdělávání a potřeb na trhu práce;
- konzervativní přístup k inovacím ve vzdělávání a pracovním procesu.

PŘÍLOHA P II: SEZNAM GRANTOVÝCH PROJEKTŮ

NÁZEV PROJEKTU	ŽADATEL	ROZPOČET V KČ
1. KOLO		
Nejste na to sami - komplexní model následné péče o mladé lidi bez rodinného zázemí	o.s. DOM	7 765 600
Následná péče jako prostředek zvládnání rizik sociálního vyloučení uživatelů drog	o.s.SANANIM	3 014 000
Obchůdek Eliáš jako tréninkové pracoviště pro osoby kombinovaným (tělesným a mentálním) postižením	Dílna Eliáš	2 840 000
Podpora celoživotního vzdělávání sociálních pracovníků Církve bratrské a partnerských organizací	Sbor Církve bratrské v Praze 6	2 670 000
Integrace občanů s těžkým zdravotním postižením a jejich rodin z Prahy 10 na trh práce	Městská část Praha 10	13 870 000
Sít' služeb zaměstnávání pro dlouhodobě duševně nemocné	Fokus Praha, sdružení pro péči o duševně nemocné	14 915 584
Tréninkový obchod pro osoby se závažnou duševní poruchou	ESET - HELP, občanské sdružení	2 485 660
Sociální integrace v Praze 12	Proxima Sociale	14 994 763
Pracovně-tréninkové a informační centrum pro lidi s mentálním postižením	Máme otevřeno - o.s.	4 120 000
Systém vzdělávání pro pracovníky a odborníky v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (NZDM) a streetwork (SW) v hl. m. Praze	Národní vzdělávací fond, o.p.s.	6 720 000
Integrace azylových a cizinců na pracovní trh v hl. m. Praze	Poradna pro integraci	1 408 000
Mosty pro ženy. Modelový pilotní vzdělávací předkvalifikační projekt pro ženy, které jsou poznamenány násilím	proFem, konzultační středisko pro ženské projekty	4 050 000
Práce bez bariér	TyfloCentrum Praha	7 350 000
Sociální práce se znevýhodněnými cizinci	Organizace pro pomoc uprchlíkům	5 090 600
"Dělejme to společně" - Rozvoj služeb včasné rehabilitace pro osoby v počátečních fázích psychického onemocnění v hl.m. Praze	Občanské sdružení Baobab	4 090 000
Rozšíření a zkvalitnění služeb v oblasti práce pro duševně nemocné	BONA o.p.s.	11 211 959
Manažerský program pro vedoucí pracovníky pražských neziskových organizací, které poskytují služby znevýhodněným skupinám obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	Informační centrum neziskových organizací	4 205 000
Ucelená podpora při dětské mozkové obrně	Sdružení pro komplexní péči při dětské mozkové obrně	9 440 000
Projekt vytvoření příležitosti pro maximální možnou míru sociální integrace osob s autismem	Sluneční domov	1 306 300

NÁZEV PROJEKTU	ŽADATEL	ROZPOČET V KČ
2. KOLO		
Využití mediace jako nástroje sociální integrace	Asociace mediátorů České republiky	8 875 000
Individuální podpora zaměstnávání cizinců v Praze	Centrum pro integraci cizinců	2 555 500
Osvojení informační gramotnosti pro příslušníky romské komunity v hl.m.Praze	ECC - European Consulting Company, s.r.o.	4 239 000
Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb v oblasti prevence kriminality a sociálního začlenění mládeže	Centrum pro veřejnou politiku	4 323 000
Interevium - denní centrum pro nezaměstnané nad 50 let	Interevium, občanské sdružení	5 431 000
Pomoc osamělým a sociálně znevýhodněným matkám v uplatnění na trhu práce	Městská část Praha 9	3 746 100
Terénní práce v sociálně vyloučených lokalitách v Praze	Člověk v tísni - společnost při ČT, o.p.s.	9 121 000
Nové technologie a pracovní integrace osob ohrožených sociálním vyloučením	Art Language	8 209 775
Správná volba	RYTMUS	7 129 880
Otevřeme dveře	Jedličkův ústav a školy pro tělesně postižené hlavního města Prahy	3 369 000
Výcviky v krizové intervenci	Sdružení Linka bezpečí	6 160 650
Mám co nabídnout - individualizace a stabilizace poskytovaných služeb v oblasti integrace a zaměstnanosti mladých lidí s postižením	Dílny tvořivosti	2 274 006
Podpora procesu zvyšování kvality soc. služeb	Diakonie Českobratrské církve evangelické	2 062 380
Pilotní program pracovního zařazení problematických uživatelů návykových látek jako praktická součást a ověřování vznikajícího komunitního plánu sociálních služeb v protidrogové problematice na území MČ Prahy 7	Sananim, občanské sdružení	2 850 400
Agentura profesního poradenství pro Neslyšící	Neslyšící CZ	8 015 000
Pracovní programy pro zkvalitnění doléčování osob závislých na návykových látkách a lepší uplatnění návratu do společnosti a na trh práce	SANANIM	4 630 940
Práce na kolečkách	Klub vozíčkářů Petýrkova	3 275 040
Rozvoj lidských zdrojů - osvěta a poradenství	Český helsinský výbor	5 400 000
Aktivní sebeprosazení - nástroj sociální inkluze	POHODA - společnost pro normální život lidí s postižením	8 776 000
Vzdělávání odborníků, státní správy a samosprávy v oblasti transformace institucionální péče o duševně nemocné	Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví	4 261 540
Podpora profesního rozvoje znevýhodněných skupin prostřednictvím rekvalifikačního kurzu, dalšího vzdělávání a následného zaměstnání	Step by Step Česká republika, o.s.	7 535 450
Ohrožená mládež (Romové, dětské domovy, výchovné ústavy, nucená prostituce/obchodování) - sociální/psychologický a ekonomický integrační projekt	Ekumenická síť pro aktivity mladých	9 808 500
Centrum pracovní rehabilitace a kariérová knihovna	Asistence	5 768 200
Zahrada - chráněné dílny a integrační centrum Všeobecné fakultní nemocnice v Praze	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	9 671 700
Kvalita pro Prahu 2005	Poradna pro integraci	1 882 274

NÁZEV PROJEKTU	ŽADATEL	ROZPOČET V KČ
2. KOLO		
Rozvoj Konzorcía nevládních organizací pracujících s uprchlíky, vzdělávání pracovníků členských organizací a zvyšování kvality jimi poskytovaných služeb	Konzorcium nevládních organizací pracujících s uprchlíky v ČR	3 815 880
Druhá šance - projekt specifického vzdělávání osob opouštějících zařízení pro výkon trestu posilující jejich opětovné začlenění do české společnosti prostřednictvím trhu práce	Komora Public Relations	2 616 200
Zkvalitnění pracovních rehabilitačních služeb v Psychiatrické léčebně Bohnice	Psychiatrická léčebna Bohnice	3 531 995
InBáze Berkat	občanské sdružení Berkat	9 205 000
Rozvoj kvalitních služeb občanských poraden pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel	Asociace občanských poraden	6 552 906
Vzdělání pracovníků poskytujících sociální péči rodinám dlouhodobě pečujících o dítě se zdravotním postižením	Alfa Human Service	3 103 340
Buď manažerem své budoucnosti - uč se realizovat své cíle a rozvrhnout kroky vedoucí k jejich dosažení	Občanské sdružení Sedm parsků	3 820 750
Integrační E- centrum	Dětský domov Dolní Počernice	1 920 110
Chráněná pracovní dílna - sociální a pracovní rehabilitace pro zdravotně postižené	Občanské sdružení SALET	6 533 050
Centrum Hewer - vzdělávání a integrace sociálně vylučovaných osob	Hewer, o.s.	6 390 000
Textilní dílna Gawain	Textilní dílna Gawain	3 620 316